DNEŠEK V BIBLICKÉ PERSPEKTIVĚ

Biblické úkoly mládeže

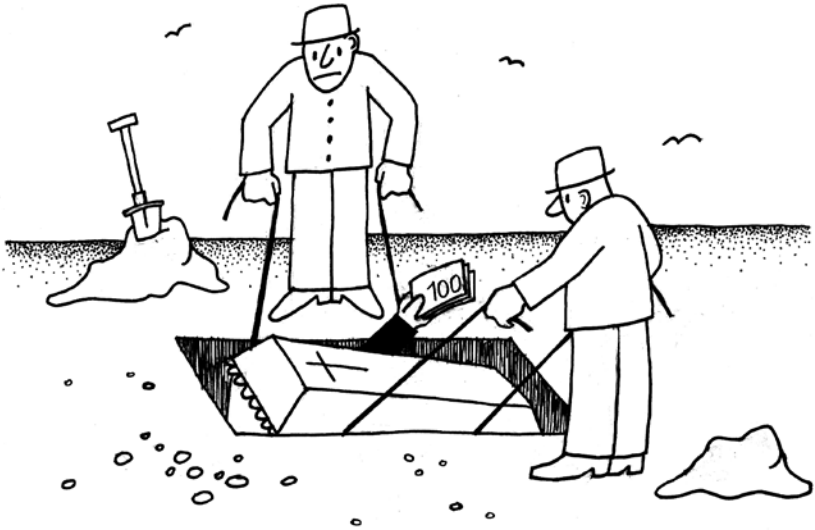

DĚJINY KŘESŤANSKÉ CÍRKVE II

SMRT

ADVENTNÍ HNUTÍ

DNEŠEK V BIBLICKÉ PERSPEKTIVĚ

III/1

Biblické úkoly pro mládež

© Union néerlandaise – Union franco-belge, 1995-1999
Karel Van Oossanen
Gilbert Dewinter
Wilm Altink

CLUB UFBA
B. P. 7
77 350 Le Mée sur Seine, France

DNEŠEK V BIBLICKÉ PERSPEKTIVĚ III/1

Biblické úkoly pro mládež

Překlad Pavla Šustková
Ilustrace Olga Pazerini
Technická redakce Stanislav Bielik, Miroslav Priehradný
Vydal Advent-Orion s.r.o., Vrútky
pro oddělení mládeže Česko-Slovenské unie CASD
Tisk Tlačiareň alfaPRINT, Martin

ISBN 80-88960-81-9

OBSAH

Dějiny křesťanské církve II

1. Mezi sedmi svícny 7
2. Od věrné církve k církvi vlivné 15
3. Boží slovo vede k nápravě církve 23
4. Cesta za pravdou pokračuje 31

Smrt

5. Smrt – náhoda nebo nehoda 39
6. Umírání 47
7. Ten, kdo zůstal 55
8. Smrt a život 63

Dějiny křesťanské církve III – adventní hnutí

9. Očekávání a zklamání 71
10. Na stavbě 79
11. Křižovatka 87
12. „Jděte ke všem národům“ 95
13. Téměř po 160 letech 103

Rady a informace pro učitele a studenty k jednotlivým úkolům najdete na internetové adrese: www.casd.cz/bum

---

JAK NA TO?

Každý úkol je tematicky ucelený a rozdělený do jednotlivých dní. A na jeden den je studijního materiálu tak akorát dost. Nechat si to vše na pátek večer by byl ten největší nesmysl. Asi jako bys chtěl několikahodinovým tréninkem dohnat týden nečinnosti. V tom případě bys z toho neměl požehnání, nanejvýš „duchovní svalovou křeč“.
Podívejme se na úkol. Jsou v něm následující znaky:

Najdeš zde základní text a úvodní otázku. Proč jsme ho za tebe nevypsali? Ne, že bychom šetřili papírem. Když si však otevřeš svou Bibli, určitě tam objevíš mnohem více než jen odpověď na jednu otázku.

V poznámce najdeš mnoho informací. Podtrhni si, co je pro tebe nové a podnětné. A nestyď se o tom mluvit s kamarády. Možná budeš překvapen jejich reakcí.

I během dne si můžeš vzpomenout na to, co jsi studoval ráno. A večer už budeš možná mít svou přesnou odpověď. Vrať se k úkolu a poznamenej si na volné místo dole na stránce, k čemu jsi dospěl.

Nejdůležitější informace zkrácené do několika heslovitých poznámek. Ty si ale musíš nutně uložit. Jinak se ti celotýdenní bádání ztratí v záplavě informací, které ti v průběhu týdne prošly hlavou.

Otázky k diskuzi by měly pomoct rozběhnout diskuzi na dané téma v třídě mládeže. Ještě důležitější jsou však otázky, které si vytvoříš ty sám.

Poznamenej si, co bylo pro tebe nové:
Čemu jsi nerozuměl, v čem jsi změnil dosavadní názor, co nového jsi zjistil...

K čemu ses tento týden na základě biblického studia rozhodl? S jakým úspěchem? Vyzkoušel sis to?

A co v sobotu?
Když při se při probírání v sobotní škole dokážeš podělit s ostatními o své obavy, zážitky, rozhodnutí, úspěchy a zklamání, potom se pro tebe třída mládeže stane kolektivem dobrých přátel a hodina biblického studia tou nejhezčí částí soboty.

MEZI SEDMI SVÍCNY

„Spatřil jsem sedm zlatých svícnů; uprostřed těch svícnů někdo jako Syn člověka…
V pravici držel sedm hvězd...“
Zjev 1,12.13.16

Připomeňme si úvodní vidění Jana zaznamenané v novozákonní prorocké knize Zjevení: „Spatřil jsem sedm zlatých svícnů; uprostřed těch svícnů někdo jako Syn člověka... V pravici držel sedm hvězd... On vložil na mne svou pravici a řekl: ‚Neboj se. Já jsem první i poslední, ten živý; byl jsem mrtev – a hle, živ jsem na věky věků. Mám klíče od smrti i hrobu... Tajemství těch sedmi hvězd, které jsi viděl v mé pravici, i těch sedmi zlatých svícnů: Sedm hvězd jsou andělé sedmi církví, a sedm svícnů je sedm církví.“ Zjev 1,12-20

Neděle

1 Moj 3,15

O jaké nepřátelství se zde jedná? Odkdy trvá?

„Položím nepřátelství…“

V ráji Bůh prohlásil, že mezi satanem a jeho spojenci na jedné straně a Spasitelem a lidmi, kteří se rozhodnou jej následovat, na straně druhé bude zásadní rozpor – nepřátelství. Proč?

Čti 1 Jan 3,8. „Proto se zjevil Syn Boží, aby zmařil činy ďáblovy.“ Satanovo úsilí se soustředí na zkreslování, zastírání a hanobení Božího charakteru. Kristus naopak přišel odhalit samotnou podstatu Božího povahy a oslavit Boha.

Čti Zjev 12,17. Dějiny církve jsou vlastně přehlídkou metod, kterými Boží nepřítel útočí na církev, aby

– nebyla církví „tichých a pokorných“ křesťanů,

– nesplnila pověření, které jí dal Kristus, aby nedokončila dílo záchrany, které on zahájil a pro které vytvořil podmínky.

Z tohoto hlediska budeme ve čtyřech úkolech sledovat církevní dějiny. Jedná se o dobu dvou tisíciletí, proto se budeme zabývat pouze klíčovými momenty života církve.

K zamyšlení

- **Porovnej poslání starozákonní církve, především izraelského národa, s posláním novozákonní křesťanské církve.**

Zjev 1,17b.18

Jaká naděje tvoří podstatu křesťanského poselství?

Novozákonní církev

Čti Řím 1,16. Křesťané obdrželi mimořádné dary. Na základě poznání načerpaného z Bible a na základě Kristova zjevení se dokážou orientovat v dějinách i ve svém vlastním životě. Proto mají zodpovědnost vůči ostatním lidem, vůči všem národům. Jejich Mistr je pověřil, aby se od něj učili, jak mají sloužit druhým.

Čti Ef 2,12. „...že jste v té době opravdu byli bez Krista, …bez naděje a bez Boha na světě.“ I křesťané ze Židů si uvědomili, že Kristus je vedl k novému a mnohem hlubšímu pochopení Boží lásky. Byli naplněni velikou radostí a uspokojením. Srovnávali svůj nynější život se stavem, kdy neznali a nepřijímali Krista, kdy plně nechápali Boží lásku.

První křesťané si byli vědomi toho, že nesou lidem poselství o záchraně, a proto si evangelia vážili více než vlastního života. Díky tomu se křesťanství šířilo nebývalou rychlostí.

Církev očekávala, že se Kristus vrátí velmi brzy, a proto zpočátku nevytvořila žádnou organitační strukturu.

K zamyšlení

- **Může zakladatel některého jiného náboženství říct to,co říká Kristus ve Zjev 1,17b.18?**
- **Má dnes evangelium stejnou hodnotu jako před dvěma tisíci lety? Proč?**

Úterý

Skut 1,8

Co motivovalo Kristovy učedníky a první křesťany k tomu, aby zvěstovali evangelium okolnímu světu?

Židé a křesťanství

Již 30 let po Kristově zmrtvýchvstání existovaly ve všech větších a středních městech Římské říše křesťanské sbory. Navštěvovalo je mnoho otroků a prostých lidí, ale také vysoce postavených osobností veřejného života.

Křesťané se nemohli izolovat od okolního světa nejen proto, že to nebylo možné, ale také proto, že jejich Pán si to nepřál. Nebylo to snadné. Obtížné to bylo zvláště pro Židy, a to i přesto, že první jeruzalémský sbor tvořili jen samí na víru obrácení Židé. První křesťané ze Židů měli se svým národem mnoho společného. Měli stejné Písmo Starého zákona. I nadále se spolu se svým lidem účastnili pobožností v jeruzalémském chrámě. Izrael jako celek však v Ježíše Krista neuvěřil. Představitelé národa považovali víru učedníků za rouhání.

Kromě jeruzalémského sboru vznikl v Palestině i sbor v Cesareji. Prostřednictvím židovských křesťanů se zvěst o Kristu brzy dostala i mezi Židy usazené v pohanských městech za hranicemi (v diaspoře = v rozptýlení). Většina Židů však křesťanskou zvěst odmítala, někteří dokonce považovali křesťany za své nepřátele. V Krista uvěřili jen jednotlivci.

<u>Pronásledování od Židů</u>

Židé se stali prvními pronásledovateli církve (před svým obrácením pronásledoval křesťany i apoštol Pavel). Křesťanskou víru, že Ježíš je Kristus (Mesiáš), považovali za rouhání. Prvním mučedníkem byl Štěpán, zanedlouho po něm byl sťat Jakub, syn Zebedeův. Pronásledování od Židů však netrvalo dlouho.

K zamyšlení

- **Čti Mat 5,10.11. Proč Pán Ježíš blahoslaví trpící?**

Žid 11,36-38

Jakou víru měli tito lidé?

Pohané a křesťanství

Prostřednictvím Židů v diaspoře se o Kristu dozvídali i pohané. Často přijímali evangelium horlivěji než Židé. Sbor v syrském městě Antiochii se stal prvním sborem, v němž měli křesťané z pohanů velkou převahu. Zde také poprvé přijali jméno „kristovci“ – křesťané.

Pronásledování od pohanů

Otevřený nepřátelský postoj pohanů vůči křesťanům se projevil o něco později než odpor Židů. Křesťané žili tichým a čistým životem a vyhýbali se pohanským slavnostem. Právě kvůli tomu je pohané začali podezírat z tajných neřestí. Bouřili se proti nim a často je bez řádného vyšetřování mučili a zabíjeli.

Zvláště známé je pronásledování v Římě za císaře Nerona roku 64. Nero nechal křesťany zaživa upalovat v císařských zahradách a vydával je napospas dravé zvěři.

Roku 112 však císař Traianus vydal výnosy, podle nichž nesměly úřady křesťany obtěžovat ani po nich pátrat. Neměly dokonce dbát ani na anonymní udání. Pokud však někdo podal řádnou žalobu a obžalovaný se přiznal, že je křesťan, měl mu úřad nařídit, aby obětoval před císařovou sochou. Jestliže se křesťan tomuto požadavku podřídil, byl propuštěn.

K zamyšlení

- **Jaká byla „vládní ideologie“ v Římské říši té doby?**

Čtvrtek

Zjev 2,8-11

Co všechno ví Pán církve o pronásledování svého lidu?

Jaké poselství pro něj má?

„Boha je třeba poslouchat, ne lidi.“

Úřady chtěly mít jistotu, že křesťané budou kromě svého Boha uctívat jako božstvo také císaře. Domnívaly se, že se říše udrží pouze tehdy, když budou všichni občané jí a jejímu představiteli vzdávat božskou poctu. Kdo se nepokořil před „božským“ císařem, popíral jeho státotvornost. Křesťané nebyli ochotni vzdávat božskou poctu nikomu jinému než samotnému Bohu. Proto odmítali obětovat před císařovou sochou a často bývali krutě mučeni.

Roku 155 byl upálen starý biskup Polykarpus ze Smyrny. Sám místodržitel mu ještě na popravišti domlouval, aby zachránil své šediny. On mu ale odpověděl: „Osmdesát šest let sloužím svému Pánu a ničím mi neublížil. Jak bych mohl zlořečit svému králi, který mne vykoupil.“

Taková pronásledování se přehnala téměř všemi končinami Římské říše, byla však jen dočasná a propukala na různých místech. Nejtěžší pronásledování nastalo roku 250 za císaře Decia. Všichni poddaní byli bez výjimky povinni uctívat císaře a stát jako božstvo. O křesťanech, kteří se již nacházeli ve všech koutech země, bylo známo, že se nepodřídí. Proto je císař Decius prohlásil za nepřátele státu. Tak začalo první všeobecné pronásledování. Křesťané byli zbaveni svých občanských práv. Toto úsilí státu o vyhlazení křesťanské církve trvalo šedesát let. Někteří křesťané odpadli od víry, jiní skončili na popravištích a v mučírnách nebo se ukryli v podzemí.

K zamyšlení

- **Iz 63,9**
- **Co dělá Pán církve, když jeho lid trpí?**

Gal 1,8

Jakou podobu může mít útok na církev?

Jiné nebezpečí pro prvokřesťanskou církev

Zvěstovat evangelium pohanům nebylo snadné. Úkolem křesťanů bylo vysvětlit pohanům, co to znamená, že Pán Ježíš je od Boha poslaný Spasitel světa. Největší obtíže měli křesťané s gnostiky. Byli to stoupenci náboženského učení, které vzniklo smíšením pohanských filozofických směrů s křesťanstvím. Gnostikové věřili v existenci různých nižších bohů. Podle nich je svět a člověk dílem nižšího boha, a proto je nedokonalý. Někteří křesťané nechápali, že křesťanská víra ve Spasitele Ježíše Krista je něco docela jiného, a vnášeli gnostické názory do křesťanství.

V polovině 2. století ohrožoval církev Markionův rozkol. Markion byl přesvědčen, že Kristovo učení bylo zfalšováno.

Křesťané pochopili, že křesťanská církev se octla v ohrožení. Proto považovali za nezbytné, aby byla křesťanská víra přesněji a určitěji formulována. Přispěli k tomu tím, že:

1. sebrali apoštolské spisy do jedné knihy. Tak vznikl Nový zákon, který byl spolu se Starým zákonem prohlášen za jediné pravidlo víry a života,
2. na základě apoštolských spisů sestavili vyznání víry,
3. založili první církevní řády.

K zamyšlení

- **Je podle tvého názoru snadnější zvěstovat adventní poselství lidem, kteří jsou již křesťany, nebo ateistům?**

Uložit

Jako svou první zbraň použil nepřítel církve:
– pronásledování,
– bludná učení.
Pán církve, Boží Syn, si nepřeje, aby byla církev izolována od světa. Dopustí i to, že církev musí svádět boj, ale přitom „drží sedm hvězd ve své pravici“.
– Přečti si pozorně vyznání víry ze 6. století.:
„Věřím v Boha Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, i v Jezukrista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Pontským Pilátem, ukřižován, umřel i pohřben jest, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedl na pravici Boha Otce všemohoucího; odtud přijde soudit živé i mrtvé. Věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou, svatých obcování, hříchů odpuštění, těla z mrtvých vzkříšení a život věčný.“

Otázky k diskuzi

1. **Společně najděte na mapě sedm měst, kde se nachází křesťanské sbory, kam Kristus posílá prostřednictvím Jana dopisy.**
2. **S pomocí mapy zjistěte přibližný rozsah Římské říše v době Nerona. Pokuste se najít na mapě města nebo oblasti, v nichž byli pronásledováni nebo zabíjeni křesťané. Tak zjistíte, jak dalece bylo už tehdy křesťanství rozšířeno.**
3. **Proč docházelo v průběhu dějin k pronásledování?**
4. **Čemu bys dal přednost – věrnosti Bohu, nebo záchraně života?**
5. **Jak začíná diskriminace, která je prvním krokem k pronásledování?**
6. **Vyhledej biblické texty nebo historické zmínky o tom, co očekávala prvokřesťanská církev od Pána církve.**

Pro mně nové: _____

_____

Neporozuměl jsem: _____

Moje rozhodnutí: _____

_____

_____

OD VĚRNÉ CÍRKVE K CÍRKVI VLIVNÉ

„Petr řekl: ‚Hle, my jsme opustili, co bylo naše, a šli jsme za tebou.‘ On jim řekl: ‚Amen, pravím vám, není nikoho, kdo opustil dům nebo ženu nebo bratry nebo rodiče nebo děti pro Boží království, aby v tomto čase nedostal mnohokrát víc a v přicházejícím věku život věčný.‘“ Luk 18,28-30

Od roku 81 byl římským císařem Domitianus, Titův bratr. V době jeho vlády napsal Jan novozákonní knihu Zjevení. I k císařovi se jednou donesla slova proroctví, že jeden z potomků krále Davida ovládne celý svět. Nepřátelé křesťanů císaři vyprávěli, že v Palestině žijí příbuzní tohoto vládce, jehož jméno je Mesiáš. Císaře to velmi znepokojilo.
Vyhlásil po těchto lidech pátrání. Když mu jeho úředníci přivedli z Palestiny dva muže, rozhodl se, že je pro jistotu vyslechne sám. Byli s Ježíšem opravdu příbuzní. Tiše a pokorně stáli před císařem. Když se jich zeptal na jejich majetek, tvářili se nechápavě. Pak si všiml jejich upracovaných rukou, které byly samý mozol. Takhle přece vypadají jen chudáci, a ne královi příbuzní!
Přesto se jich císař podrobně vyptával na Krista. Jakže to je s tím zaslíbeným králem z Davidova rodu? Řekli mu, že před padesáti lety zemřel na kříži, ale že na konci světa přijde soudit živé i mrtvé. Domitianus si oddechl a od srdce se zasmál. Pak ty dva blázny propustil.

Neděle

Zjev 2,2-6

Jak vidí Pán církve situaci svého lidu?

Konec pronásledování

Roku 303 začal císař Diocletianus krutě pronásledovat křesťany, křesťanství však potlačit nedokázal. Křesťané umírali, ale církev žila. Diocletianovi nástupci si byli vědomi toho, že jejich boj proti křesťanství je marný. Již v dubnu roku 311 vydal císař Galerius ve svém sídelním městě Nikomedii následující nařízení:

„Povolujeme, aby křesťané nadále směli býti a shromažďovati se tak, aby nečinili nic proti veřejnému pořádku. Bude jejich povinností, aby oplátkou za tuto shovívavost se ke svému Bohu modlili za náš zdar a prospěch státu i svůj."

Diocletianovým nástupcem se měl stát Konstantin. Římskou říši však tehdy spravovalo několik vládců, a proto bylo třeba trůn vybojovat. Konstantin, voják tělem i duší, dobře věděl, že v rozhodující bitvě s Maxentiem, vládcem města Říma, půjde o všechno. Stará legenda vypráví, že večer před bitvou, když Konstantin stál s vojskem před hradbami Říma, uviděl na obloze kříž s nápisem: „V tomto znamení zvítězíš!" I když legendy jsou spíše literární fikcí než historickou skutečností, je jisté, že Konstantin svého protivníka porazil.

Konstantinovo vítězství nad Maxentiem představuje v dějinách důležitý bod obratu. Císař odstranil z cesty své soky a začal po novém způsobu organizovat svou říši. Důležité je, že přemístil hlavní město říše z Říma na východ, kde na místě osady Byzantion založil město Konstantinopol (dnes Istanbul, hlavní město Turecka). Sem soustředil svou moc. Řím ztratil svůj význam jako hlavní město říše a vzniklo zde jakési „mocenské vakuum". Stále více jej však „zaplňovali" římští biskupové.

K zamyšlení

- **Měli první křesťané důvod k pocitům méněcennosti? Myslíš, že je opravdu měli? Můžeš své odpovědi věrohodně doložit biblickými nebo historickými texty?**
- **Z čeho může mít mladý křesťan „mindráky"?**

Mar 10,25; 1 Tim 6,10

Jak dokáže člověka ovlivnit majetek a peníze?

Majetek a výhody

Když Konstantin získal veškerou moc (poražením Licinia), poskytoval církvi stále více výhod. Z kdysi pronásledovaného křesťanství se tak stalo náboženství, které mělo v říši největší výsady.
Konstantin Veliký rozpoznal v křesťanství významnou společenskou sílu, a proto se rozhodl, že jí raději využije, než aby oslaboval stát zápasem proti ní. Na setkání v Miláně byl vypracován toleranční edikt, jímž bylo zastaveno pronásledování křesťanů. Církvi byly vráceny zabavené chrámy a byly zrušeny protikřesťanské trestní výnosy. Touto ústavou uznal Konstantin křesťanství za „povolené náboženství“.
Císař osvobodil křesťanské duchovenstvo od daní, sborům dal dědické právo a právo uzavírat smlouvy. Biskupům udělil zvláštní pravomoc na soudech. Císařova bohatá finanční podpora umožnila církvi vybudovat nádherné chrámy.
Počátkem 4. století – 7. března roku 321 – vydal císař Konstantin nařízení, jímž nábožensky zdůvodnil svěcení neděle jako státního svátku:
„Všichni soudci, obyvatelé měst a řemeslníci nechť odpočívají v ctihodný Den slunce. Venkovský lid se však může věnovat práci na poli, protože se často stává, že jiné dny se tak dobře nehodí k zasévání zrna do brázd nebo k práci na vinicích. Takže požehnání dané nebeskou prozřetelností by se v krátké době mohlo rozplynout.“

K zamyšlení

- **Jaké hrozné přirovnání používá Bible pro církev, která se vždy přiklání k tomu, co je pro ni výhodné? Čti Soud 2,17.**

Úterý

Tit 1,7-9

Co bylo úkolem starších v církvi (biskupů)?

Biskup

Křesťanské sbory, které apoštolové zakládali na svých evangelizačních cestách, potřebovaly určitou oporu. Nejvíce zpráv o tom, jak apoštolové plnili tento úkol, najdeme v Pavlových dopisech.
Starší – biskupové měli dbát o „zdravé učení“ a povzbuzovat v něm věřící. Museli mít schopnost rozpoznat falešné učení – tj. takové, které odporovalo Kristovu učení. Měli tedy chránit své sbory před herezí. Zdrojem směrodatných informací a závazných příkazů byla svatá Písma.
Za císaře Konstantina se podařilo roli biskupů pozměnit. A to především tak, že z ochránců učení a křesťanské komunity se stali mocenští činitelé. Názor, že bohové udělují kněžím část své moci ke svobodnému užívání, pocházel z pohanství. Pod vlivem tohoto názoru a mocenského postavení kněží začala Boží jedinečnost a svatost ustupovat v církvi do pozadí.
Později začal být nejvlivnější biskup, biskup římský, považován za nejuznávanějšího otce – papeže.
Na Kristovo prohlášení „Moje království není z tohoto světa“ (Jan 18,36) začala církev zapomínat. Kristus přestával být pro církev jediným Pánem. Ačkoli z vnějšího hlediska byla církev svobodná, ztrácela schopnost žít jen z moci evangelia a neobešla se bez opory mocných.

K zamyšlení

- **Co očekává Bůh od lidí, kterým byla v církvi svěřena určitá odpovědnost?**

Gal 4,8.9

Je možné, aby se lidé odvrátili od živého Boha a navrátili se ke svým bohům a božstvům?

Trocha pohanství

Satan se snažil získat lstí to, co se mu nepodařilo získat silou. Pronásledování skončilo a církev začala být pokoušena blahobytem a světskými poctami.

Císař Konstantin nebyl křesťanem, dal se pokřtít až před svou smrtí. Během svého života sloužil pohanským bohům i křesťanskému Bohu. Byl nejvyšší náboženskou autoritou své říše, tedy křesťanů i pohanů. Postupně se však stále více přikláněl ke křesťanství. A tak se Imperium Romanum pozvolna stávalo Imperiem Christianum, tj., alespoň podle jména, křesťanskou říší.

Rostoucí mocenské postavení nebylo to jediné, čím se církev odkláněla od Kristova učení. Pohané, kteří přicházeli do církve, sice vyznávali, že přijali Pána Ježíše, ale často se neztotožnili se základními důrazy evangelií. Dělali určité ústupky a totéž očekávali i od křesťanů. Panoval názor, že takto se pohané a křesťané sjednotí na společném základě víry v Ježíše Krista. Ve skutečnosti se však církev octla ve velkém nebezpečí, mnohem větším, než jaké představovaly vězení, mučení nebo meč.

Eusebius z Cesareje (260-340 po Kr.), „otec církevních dějin“, o tom podává následující zprávu: „Na znamení pak, které ohlašovalo příchod císaře, povstali všichni. A nyní on sám vstoupil doprostřed shromáždění jako anděl Boží z nebe, zářící ve svém skvělém rouchu jako jas světla, zářil v ohni purpuru, ozdoben jasným třpytem zlata a vzácných drahokamů. Když však přišel k nejpřednější řadě míst a tam, kde mu postavili malé křeslo ze zlata, stál uprostřed shromáždění. Nechtěl se dříve posadit, než ho biskupové pokynutím k tomu vyzvali.“

Jak velká změna nastala v křesťanství! Pouhých 15 let poté, co byli křesťanští vůdcové pronásledováni, mučeni a popravováni, přichází mezi ně absolutní panovník říše, sám „božský císař“ v celé své nádheře, a posadí se teprve na jejich pokyn!

K zamyšlení

- **Vyhledej v konkordanci biblické texty pod hesly „ctít“ a „čest“ a přemýšlej o nich v souvislosti s dnešní tematikou.**

Čtvrtek

Jan 17,15-17

Za jakých podmínek mohou být Kristovi následovníci uchráněni od zla a žít v pravdě?

Jak prosté

Satan dobře věděl, že na základě Písma mohou lidé odhalit jeho podvody a odolat jeho moci. Vždyť i Kristus se bránil správně pochopenými texty Písma. V prvotní církvi se věřícím velice doporučovalo čtení Bible. Církevní otcové o tom hovoří zcela jednoznačně:

Chrysostomus (354-407): „Vy věříte, že čtení Písma svatého přísluší jen mnichům, ačkoli vám je ho zapotřebí více než jim. Neboť ti, kdo žijí ve světě a jsou denně zraňováni, potřebují léčení nejvíce; proto je tím horší a nezodpovědnější věřit, že Písmo svaté je nepotřebné, ...neboť něco takového může vymyslet jen satan...“

Jeroným (347-420): „Měl bys ve svatých spisech čítat velmi pilně, ba neměl bys je takřka nikdy pouštět z rukou.“

Augustin (354-430): „Usilujte s Boží pomocí ze všech sil o to, aby Písmo svaté bylo ve vašich rodinách pilně čteno.“

K zamyšlení

- **Jde ti spíš o to, abys byl jako ostatní, nebo abys byl jiný než ostatní?**

1 Tim 2,3-6

O co jde Pánu Bohu?

Utajení evangelia

Aby satan udržel lidi pod svou nadvládou a aby posílil církevně politickou moc, která už ztrácela kristovské rysy, musel lidi udržovat v neznalosti Písma. V pozdějších staletích římská církev bránila šíření Bible. Zakazovala lidem, aby ji četli nebo měli doma. Satan nejdříve odstranil to, co mohlo odhalit jeho podvod, a pak mohl jednat.

Biblická proroctví, která předpovídala, že nepřítel se bude snažit „změnit doby a zákon“ (Dan 7,25), se skutečně naplnila. Církev se domnívala, že modlářství nemůže křesťany nijak ohrozit. Pohanství však začalo do křesťanství pronikat za pomoci církve. Součástí křesťanské bohoslužby se postupně stalo uctívání model, obrazů a ostatků. Obrazy a sochy měly původně znázorňovat děje, nahrazovaly tedy vlastně knihy. Nakonec bylo z Božího zákona vypuštěno druhé přikázání, které takové uctívání zakazovalo, a desáté bylo rozděleno na dvě části.

Jak se křesťanství mísilo s pohanstvím, začalo ztrácet svou čistotu a sílu. Někteří křesťané však i nadále uctívali jen Boha.

Nástupci císaře Konstantina ještě rozšířili výsady křesťanů, a dokonce vydali zákony na potlačení pohanství. Křesťanská církev se tedy těšila zvláštní ochraně a získala od římského státu zvláštní práva. Nastalo nové období v jejích dějinách. Začala být nazývána církev katolická (od řeckého KAT HOLON KOSMON, tj. po celém světě rozšířená, obecná), a to jednak proto, že se v té době skutečně rozšířila do celého vzdělaného světa, jednak také proto, že hluboce zasáhla do života národů. Toto období trvalo přibližně od doby vlády císaře Konstantina (od roku 313) až do reformace (15. století).

K zamyšlení

- **Co dnes motivuje některé křesťany-adventisty, že se nechtějí lišit od nevěřících lidí?**

Uložit

– Pronásledování, popravy a násilí křesťanskou církev nezničily.
– Křesťanství začalo ztrácet svou čistotu a smysl své existence teprve tehdy, když se mu otevřely dveře k uznání, hodnostem a majetku.
– Majetek, bohatství a vliv mohou velmi snadno zabránit člověku v následování Krista.
– Bez Božího Slova lidé ztrácejí orientaci; Boží Slovo jim totiž přináší zprávy o odpuštění všech hříchů a záchraně v Kristu.

Otázky k diskuzi

1. Diskutujte o biblických textech, které jste v konkordanci našli pod hesly „čest“ a „ctít“ (viz oddíl na středu).
2. Do jaké míry by měla být církev oddělena od státu? Do jaké míry s ním může spolupracovat?
3. Jaká nebezpečí hrozí církvi, která přijímá finanční podporu od státu?
4. Má stát právo ustanovovat náboženské svátky?
5. Je správné, aby se křesťan – protestant, který se odvolává pouze na Bibli, vzdal Božího dne odpočinku, protože stát nařídil zachovávání jiného náboženskému svátku?

Pro mně nové: _____

_____

Neporozuměl jsem: _____

Moje rozhodnutí: _____

_____

_____

BOŽÍ SLOVO VEDE K NÁPRAVĚ CÍRKVE

3

„Všichni, kdo žízníte, pojďte k vodám, i ten, kdo peníze nemá. …Proč utrácíte peníze, ale ne za chléb? A svůj výdělek za to, co nenasytí? …Nakloňte ucho a pojďte ke mně…“ Iz 55,1-3

Petr Valdus pocházel z francouzského Lyonu a jako kupci se mu vedlo velmi dobře. V podnikání měl šťastnou ruku a bohatství mu utěšeně přibývalo. Stalo se ale něco zvláštního. Tento kupec se svého majetku zřekl a dobrovolně se stal chudákem. Podnětem k tomu, aby tak radikálně změnil své smýšlení, byla pravděpodobně náhlá smrt jeho přítele. Ptal se sám sebe, co by se stalo, kdybych tak nečekaně zemřel právě on. Odpověď našel ve verši: „Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej, co ti patří, …pak přijď a následuj mne.“

Své ženě nabídl polovinu majetku. Za svůj podíl nakoupil potravu pro lyonské chudáky. Přicházeli za ním lidé ze všech končin a on jim dával nejen tělesný, ale také duchovní pokrm – četl jim z Písma. Pak se naučil celé stati evangelia zpaměti a začal veřejně kázat.

Ve středověké společnosti žilo mnoho lidí, kteří se rozhodli následovat Ježíšův příklad a protestovat proti touze po penězích tím, že složili slib chudoby. Petr Valdus však jako mnozí jiní nevstoupil do mnišského řádu ani se nestal poustevníkem. Zůstal laikem a zvěstoval poselství Bible v jazyce svého lidu.

Neděle

Žid 12,1.2

Kdy se z křesťanství vytrácí jeho podstata?

Církev odvrací svůj pohled od Krista

Následky odklonu od Božího Slova se nápadně projevovaly i mezi představiteli církve. Papežové se pokládali za Kristovy zplnomocněnce na zemi. Od doby, kdy získali světská panství, začali usilovat i o světskou moc. Svými nároky a přepychem často předstihovali i světské mocnáře. K udržení své moci však potřebovali finanční prostředky. Shromažďovali je jednak svatokupectvím (prodejem odpustků), jednak simonií (za peníze jim byly svěřovány církevní hodnosti jako biskupství nebo arcibiskupství).

Dalším významným projevem odklonu církve od Kristova učení a od samotného smyslu jeho oběti se stala mše. Katolická církev od roku 1215 věří, že se při tomto obřadu chléb a víno zázračně proměňují v Kristovo tělo a že se při něm Kristus vždy znovu obětuje. Čti Žid 10,12.14.18.

Dále se středověk vyznačoval nebiblickým mnišstvím, které vycházelo z nesprávného pochopení světa, tělesnosti a zbožného života. Zároveň však bylo reakcí na zhýralý život kněží a na poměry v bohaté církvi. Lidé, kteří se ve zbloudilé církvi cítili nespokojení, usilovali o zbožnost a skromnost. Obecně lze ale říct, že mnišství představovalo snahu zajistit si spasení vlastní silou, odříkáním a svatostí.

Z církve se vytrácelo její skutečné poslání – prožívání a sdělování radostné zprávy, že Kristus zaplatil za hříchy člověka, že člověk má jeho oběť vírou přijmout, „jít a už nehřešit“. Čti Jan 8,11.

K zamyšlení

- **Co je to transsubstanciace?**
- **„Mše je dílo všeumělecké.“ T.G.Masaryk**

1 Kor 1,18-25

Srovnej moc evangelia s mocí jiných ideologií a filozofií.

Svědomí

Učení pohanských filozofů vzbuzovalo pozornost a ovlivňovalo církev již před vznikem papežství. K jednomu z nejzávažnějších bludů, které se takto dostaly do církve, patří učení o přirozené nesmrtelnosti člověka a o nesmrtelnosti jeho vědomí.

Na základě tohoto falešného pohanského učení vybudoval Řím vzývání svatých a uctívání Panny Marie. Vychází z něj i bludné učení o věčných mukách hříšníků v pekle a v očistci.

Křesťanská církev se dopustila velkých omylů a chyb, když se snažila veškeré své učení, a to jak ty jeho části, které byly podloženy Písmem, tak i ty, které přejala z pohanství, lidem vnutit. Křesťanské chování a náboženskou praxi chtěla zajistit metodou inkvizice. Pronásledování „kacířů“ bylo navíc často motivováno politickými a hospodářskými důvody.

Člověk nemá právo být svědomím druhého člověka.

K zamyšlení

- **Jak může Bůh působit na srdce člověka a zároveň přitom respektovat jeho svědomí?**

Úterý

Žid 11,35b-38

V čem všem dokázali někteří křesťané v průběhu staletí díky své víře obstát?

„Svět jich nebyl hoden“

V některých zemích žily po staletí skupiny křesťanů, které zůstaly papežským vlivem téměř nedotčeny. Tito křesťané však byli obklopeni pohanstvím a během dlouhé doby zanechaly pohanské bludy v jejich učení své stopy. Stále však pokládali Bibli za jediné pravidlo víry a zůstávali věrni mnoha jejím pravdám.

Ve 12. století vzniklo v jižní Francii hnutí valdenských. Původně to bylo reformní hnutí uvnitř církve, nikoli opoziční církev. Valdenští chtěli jako „chudí následovat chudého Krista“, aniž by přitom opustili katolickou církev. Protestovali proti zesvětštění církve, proti mocenským nárokům papeže a kněží. Odmítali uctívání svatých, obrazů a relikvií.

Písma Starého a Nového zákona považovali za jediný pevný základ své víry. Zavrhovali učení o očistci, mše a modlitby za mrtvé.

Valdenští patřili k prvním skupinám lidí v Evropě, které měly překlad Písma svatého. Staletí před reformací vlastnili v rukopisech překlad Bible do svého mateřského jazyka. Také proto se stali terčem pronásledování.

Jejich zbožnost byla čistá a prostá. Oděv mívali upravený tak, aby v něm mohli ukrýt svůj největší poklad – vzácné opisy Písma. Tyto rukopisy, které je stály řadu měsíců práce, nosili stále u sebe, aniž by budili jakékoli podezření. Opatrně svěřovali části těchto opisů lidem, o nichž se domnívali, že jsou ochotni přijmout pravdu. Od dětství byli vychováváni k tomu, aby pochopili, že toto je jejich poslání.

K zamyšlení

- **Jakou roli sehráli valdenští ve středověku?**

2 Kor 13,8

Jak se tato slova naplnila v hnutí valdenských?

Věřící touží po obnově církve

Stále přibývalo lidí, kteří toužili po reformě církve a přikláněli se k radostné zvěsti valdenských a jejich životnímu stylu. To vedlo k tomu, že roku 1184 papež Lucius III. Petra Valda a jeho stoupence – tehdy asi 8000 lidí – exkomunikoval z církve. Kromě toho získal papež císaře Friedricha I. Barbarossu pro křižácké tažení proti valdenským. Jaké byly další osudy Petra Valda, není známo.

Kruté pronásledování, které bylo zahájeno roku 1184, vedlo k zániku francouzských valdenských, zároveň však přispělo k tomu, že se učení a Bible lombardských valdenských rozšířily přes jižní Francii do celé Francie, severního Španělska, severní a střední Itálie, Švýcarska, Německa, Rakouska, Uher, Čech i do Polska.

Od 13. do 16. století byli valdenští pronásledováni inkvizicí. Ukrývali se a nakonec našli své útočiště v horách a údolích piemontských Alp. Zde je na počátku 16. století zastihla zpráva o reformaci ve střední Evropě. Přijali učení o ospravedlnění pouze z víry a vyšli ze svých skrýší. Následovalo ještě krutější pronásledování v době protireformace (16. a 17. století).

Když byly tisíce valdenských pobity ve svých vesnicích, odhodlali se k ozbrojenému povstání. Francouzský „král slunce“ Ludvík XIV. vydal příkaz k vyhubení valdenských. Museli proto přechodně opustit svůj domov v horách. Jen několik tisíc se jich zachránilo útěkem do Švýcarska. Roku 1689 se jim pod vedením jejich kazatele Henriho Arnauda podařilo dobýt zpět svůj domov v údolích. Teprve v 19. století jim italský stát poskytl občanská práva a plnou náboženskou svobodu. Se svými asi 30 000 členy je dnes evangelická reformovaná valdenská církev největší protestantskou církví v Itálii.

K zamyšlení

- **Přemýšlíš při čtení o osudech valdenských o tom, jakou osobní zodpovědnost nese každý člověk za svá rozhodnutí?**

Čtvrtek

Zjev 1,9; 6,9

Čím bylo Boží slovo pro Jana i pro věřící lidi všech dob?

„Pro slovo Boží…“

Z toho, jaký postoj má člověk nebo společenství věřících k Božímu slovu a do jaké míry je respektuje, lze vyčíst, jak blízko či daleko od Boha se tento člověk nebo toto společenství nachází. Jestliže je člověk věrný Bohu, je ochoten pro Boží slovo a pro svou víru i trpět.

I v době svého nejhlubšího úpadku měla církev k dispozici Písmo svaté. Bylo sice velmi zanedbáváno a svévolně vykládáno, ale moc Boží pravdy, kterou obsahuje, nebylo možné potlačit. Vyvolala v církvi nové hnutí, kterému se říká reformace (= uvedení do původního stavu, náprava). Vůdcům reformace říkáme reformátoři.

Reformátoři pochopili, že jde o nápravu celé církve. Církev přestala respektovat Ježíše Krista jako svého jediného Pána a jako svou „hlavu“. Přijala lidská ustanovení, tzv. tradici, a často jí přikládala větší význam než hlasu Božího slova. Na základě zkoumání Písma reformátoři dospěli k poznání, že církev opustila i základní biblickou zvěst o hříchu a Boží milosti.

K zamyšlení

- **Reformátoři usilovali o obnovu celé katolické církve a zpočátku nepomýšleli na odtržení od ní. Když se však vůdcové církve reformě vzepřeli, nezbylo reformátorům, než aby se od církve oddělili, a zachovali si tak čisté svědomí.**

2 Petr 2,1.2

Kdy může být pravda v opovržení?

Český reformátor Jan Hus

Již dávno před reformací povstávali v církvi jednotlivci a vznikala hnutí, která usilovala o návrat k pravé zbožnosti a pravdám Božího Slova. V Čechách začala reformace o celých sto let dříve než v Německu a ve Švýcarsku. Po českých předchůdcích reformace Milíči z Kroměříže, Matěji z Janova, Konrádu Waldhauserovi a Tomáši ze Štítného vystupuje na scénu český reformátor Mistr Jan Hus. Byl ovlivněn spisy anglického reformátora, „jitřenky reformace“, Jana Viklefa.

Učitel a v průběhu jednoho funkčního období i rektor Univerzity Karlovy Jan Hus působil v Betlémské kapli, kde se kázalo česky. Hlásal „přítomnou pravdu“ a hovořil o aktuálních problémech církve. Kromě jiných spisů je i autorem „Traktátu o šesti bludech“:

1. blud: o stvoření. Kněží si osobují právo přivolat na oltář – „stvořit“ Krista, kdykoli se jim zachce. Zde Hus hovoří o transsubstanciaci, k níž údajně dochází při mši. Hus se tehdy ještě nezabýval velkou pravdou o Ježíšově velekněžské službě v nebeské svatyni (Žid 9,24.25).
2. blud: o víře ve svaté. Hus neodstranil mariánský kult, ale byl si vědom toho, že uctívání je hoden jedině Bůh.
3. blud: o odpuštění hříchů. Kněží nemohou nikomu odpustit hříchy.
4. blud: o poslušnosti. Lidé by neměli poslouchat všechno, co jim kněží, pánové nebo vladaři přikážou. Jde-li o zlou věc, pak platí, že bychom měli více poslouchat Boha než lidi.
5. blud: o kletbě. Kletba neškodí člověku, který je nevinen.
6. blud: o svatokupectví (simonii), tedy o prodávání církevních hodností za úplatek.

K zamyšlení

- **Zamysli se nad známým heslem Jana Husa: „Věrný křesťane, hledej pravdu, slyš pravdu, uč se pravdě, miluj pravdu, drž pravdu, braň pravdu až do smrti!“**

Uložit

– V průběhu středověku se křesťanské učení i praxe odklonily od Božího slova a Kristova vzoru. Satanovi se podařilo podkopat a pokřivit nosné pilíře víry – Kristovu oběť, Boží spravedlnost, spasení člověka.
– Bůh většinou ve svém díle používá tiché a pokorné lidi, kteří na základě důkladného srovnávání stávající praxe s Božím slovem odhalují bludy a nesprávné učení, které se v církvi zabydlely.
– Ještě před velkým reformačním hnutím na počátku novověku vzniká hnutí valdenských.
– Sto let před lutherskou reformací žije a působí v Čechách reformátor Mistr Jan Hus.

Otázky k diskuzi

1. Uveď, k jakým náboženským reformám došlo v důsledku návratu k Písmu (i ve starozákonní době).
2. Pamatuješ si z hodin dějepisu, jak se choval Jan Hus na hranici? Co měli společného Husovi předchůdci?
3. Ke komu se odvolal Jan Hus, když stál před koncilem v Kostnici?

Pro mně nové: _____

_____

Neporozuměl jsem: _____

Moje rozhodnutí: _____

_____

_____

CESTA ZA PRAVDOU POKRAČUJE

„Milovaní, nevěřte každému vnuknutí, nýbrž zkoumejte duchy, zda jsou z Boha...“ 1 Jan 4,1

Ve válečných dobách si lidé ukrývali zlato, šperky a peníze do tajných skrýší. Někdy museli utéct před blížícím se vojskem a domů už se nevrátili; poklad pak zůstal ukrytý pod kořeny mohutného stromu, pod velkým balvanem, ve sklepení či v kované truhlici na zahradě. Mnohým lidem nedávaly ukryté poklady spát – v touze po bohatství dokázali obrátit každý kus země a nelitovali přitom žádných nákladů.

Nejcennějším pokladem tajných nekatolíků v českých zemích byly knihy. Čerpali z nich sílu a povzbuzení. Jejich víra se živila z knih vydaných před Bílou horou v tiskárnách Jednoty bratrské. Jako oko v hlavě střežili tajní evangelíci Bibli kralickou, bratrské zpěvníky i další knihy, vázané do pergamenu nebo kůže, okované mosaznými sponkami a na okrajích zčernalé častým listováním a čtením.

Po tomto bohatství pásli „hledači pokladů“ po celá desetiletí. Nejčastěji patřili k členům tovaryšstva Ježíšova.

Neděle

1 Kor 15,10

Jak se projevovala autentičnost Pavlova křesťanství?

Martin Luther

Luther se narodil 10. listopadu 1483 v německém Eislebenu. Od roku 1501 studoval na univerzitě v Erfurtu, později vstoupil do augustiniánského kláštera. Po ukončení studia teologie byl promován na doktora teologie a jmenován profesorem teologie na univerzitě ve Wittenbergu. Po všechna ta léta se jako mnich snažil žít podle Boží vůle a stát se dokonalým. Dospěl však k poznání, že se mu to nikdy nepodaří. Trápily ho otázky, jak může od Boha získat odpuštění, jak před ním může obstát. Nebyl sám. Stejné otázky si kladlo mnoho lidí. Luther později napsal: „Ačkoli jsem jako mnich žil bezúhonně, cítil jsem se jako hříšník, pronásledovaly mě výčitky svědomí. Nedokázal jsem uvěřit ve smíření na základě své bezúhonnosti, a proto jsem neměl rád sám sebe a nevražil jsem dokonce i na spravedlivého Boha, který trestá hříchy.“

Třináct let vedl Luther zápas o odpověď na své otázky. Až jednou při studiu ve svém pokojíku ve věži narazil v epištole Římanům na následující text: „Vždyť se v něm [v evangeliu] zjevuje Boží spravedlnost, která je přijímána vírou a vede k víře; stojí přece psáno: ‚Spravedlivý z víry bude živ.‘“ (Řím 1,17)

Luther dlouho zápasil s touto větou, než pochopil, že Bůh se nad ním slitoval. Pochopil, co znamená „Boží spravedlnost“. Je to dar, který činí člověka spravedlivým a díky kterému může žít ve víře v Boha. Tato skutečnost je zjevena v evangeliu.

„Zážitkem ve věži“ se Luther „probojoval“ k plnému reformátorského poznání. Tak se pro něj otevřely dveře k osvobození od úzkosti a beznaděje. Od tohoto okamžiku se pro něj evangelium stalo radostným poselstvím.

K zamyšlení

- **Jak v době reformace působil Pán Bůh a o co usiloval Boží nepřítel?**

Skut 24,16

Jakou zásadu měl apoštol Pavel?

Německá reformace

Poznání, k němuž Luther dospěl, začal hlásat jako profesor bohosloví na univerzitě ve Wittenbergu. To však ještě netušil, že katolická církev je opustila. Brzy byl nucen vystoupit proti představitelům římské církve. Roku 1517 se v Německu prodávaly odpustky na dostavění svatopetrského dómu v Římě. Prodavač odpustků, dominikánský mnich Tetzel, vystupoval tak, že Luther dne 30. října 1517 přibil na dveře wittenberského chrámu devadesát pět článků (tezí), v nichž zavrhoval zneužívání odpustků a prohlašoval, že jen Bůh nám může odpustit naše hříchy.

To byl teprve začátek Lutherova reformačního boje. Luther se samozřejmě domníval, že jeho tvrzení zakládající se na Písmu uzná celá církev. Místo toho byl vyzván, aby se dostavil do Říma a zodpovídal se ze svých činů. V bojích, které následovaly, a ve světle evangelia si Luther stále jasněji uvědomoval příčiny úpadku církve. Na disputaci v Lipsku roku 1519 prohlásil, že poslušnost papeži není nutná ke spasení, a poprvé se přiznal k českému reformačnímu hnutí. Prohlásil, že Hus byl upálen neprávem a že husité byli dobří křesťané.

Lutherovo učení bylo ihned papežskou bulou prohlášeno za kacířské. Na římském sněmu ve Wormsu, kam byl roku 1521 předvolán, své učení neodvolal. Byla nad ním vynesena klatba, avšak nebyl upálen jako Hus.

K zamyšlení

- **Slovo „protestantizmus“ je odvozeno od „štýrského protestu“, který předalo pět evangelických knížat a čtrnáct říšských měst roku 1529 říšskému sněmu ve Štýru. Podstatný výrok tohoto protestu zní: „Ve věci Boží cti a spasení duše stojí před Bohem každý sám za sebe. Každý sám musí Bohu vydat počet, a nemůže se vymluvit ani omluvit rozhodnutím většiny.“**

Úterý

Dan 12,4; Zjev 1,1.3

Proč církev tak dlouho a postupně objevovala a objevuje v Bibli staré i nové poklady? Vždyť ji tolik lidí už četlo!

Důsledky reformace

Lutherovo poselství o ospravedlnění z milosti se rychle šířilo. Pro lidi, kteří prožívali vnitřní krizi a toužili po nápravě církve, byla reformace jako číše vody pro žíznivého.

I dnes chovají všechny protestantské církve doktora Martina Luthera ve velké vážnosti. Také průkopníci adventního hnutí v 19. století si Luthera velmi vážili jako člověka i učitele. Svůj úkol viděli v uchovávání a dalším budování reformačního dědictví.

Luther bojoval za to, aby bylo učení církve uvedeno do souladu s Biblí. Upozorňoval na mnohé nebiblické praktiky a odmítal je: prodej odpustkových listů, uctívání svatých a ostatků, učení, že kněží a svatí jsou přímluvci a zprostředkovateli mezi Bohem a lidmi... K některým jiným nebiblickým učením – například k církevní praxi křtu a k chápání dne odpočinku – však nezaujal správný postoj.

Snad k tomu ještě nedozrál čas. Luther si přál, aby reformace pokračovala. A tak se také stalo. Avšak nedocházelo k tomu všude stejným způsobem a tempem. Tak vzniklo více různých protestantských společenství víry, k nimž patřilo také adventní hnutí, které navázalo na to, co reformátoři již dříve objasnili.

K zamyšlení

- **Za protestantského křesťana se může považovat ten,**

– **kdo se neodvolává na své vlastní výkony (vlastní skutky), aby obstál před Bohem, ale jedině na oběť Ježíše Krista;**

– **kdo nikdy nepřestává posuzovat své myšlení a jednání na základě Bible a kdo se neustále snaží je „reformovat“;**

– **kdo se neřídí názory a pocity druhých ani svým míněním a svými pocity, ale vybrušuje své svědomí Božím slovem.**

Iz 54,11-15

Co Bůh slibuje pronásledovaným věrným?

Česká reformace – Jednota bratrská

Po husitských válkách, které byly důsledkem oficiálního postoje církve k Husovi a jeho učení, vznikla v Čechách Jednota bratrská. Jejími duchovními vůdci byli Petr Chelčický a Mistr Jan Rokycana. Jednota byla v poslušnosti Písma a v odmítání římské církve daleko důslednější než jiní husité. Vznikla z malých skupin lidí. První z nich se utvořila kolem kazatele Rokycany v Týnském chrámu.

Za svůj jediný základ považovala Jednota bratrská Písmo svaté. Hned při svém založení se zcela odloučila od římské církve. Své církevní zřízení budovala podle vzoru apoštolské církve. Odstranila kněžství i katolické pojetí svátostí. V bohoslužbách se omezila na kázání Božího slova a vysluhování svátostí. Kladla důraz na bratrskou kázeň podle Božího Slova. Život členů na veřejnosti i v soukromí musel být podřízen Božímu zákonu. Kázni Jednoty podléhali všichni její členové – kazatelé, studenti bohosloví, prostý lid i nejmocnější pánové a ochránci Jednoty. Evangelický život Jednoty přitahoval mnoho lidí, takže se rychle rozrůstala. Na základě důkladnějšího pochopení Písma podporovala Jednota vzdělání a za své členy přijímala i lidi z vládnoucích kruhů. Přitom však nepřestala trvat na mravní opravdovosti.

V té době také Jednota začala hledat ve světě vzor opravdové křesťanské církve. Vyslala na východ tři bratry. Bratr Lukáš prošel Balkán a na své druhé cestě Itálií navázal styky s valdenskými. Bratr Martin Kabátník se dostal až do Palestiny a Egypta a bratr Kašpar do jižního Ruska. Všichni se vrátili s nepořízenou. Jednotě nezbývalo než se řídit pouze Písmem.

K zamyšlení

- **Čemu bychom se měli učit od Jednoty bratrské?**

Čtvrtek

Mich 7,8

V jakém postavení se často nacházel starozákonní Boží lid?

„Neraduj se nade mnou, má nepřítelkyně!“

Představitelé katolické církve reagovali na reformní snahy uvnitř církve tak, že neuznali jedinečnost Božího Slova jako základu víry a života. Zahájili boj proti reformaci – tzv. protireformaci. A to tak, že na tridentském koncilu (1545-1563) znovu potvrdili církevní učení, v němž zdůraznili význam tradice, a upevnili církevní řády. Kromě toho založili jezuitský řád. Reformní snahy přesto neustávaly. Skupiny věřících na celém světě srovnávaly a srovnávají učení a křesťanskou praxi s požadavky Božího Slova. Křesťané, kteří berou své křesťanství vážně, si vždy kladou otázku: „Pane, kde a jak ti máme právě my dnes sloužit? Kam nás posíláš? Jak se můžeme připravit na úkol, který nám svěřuješ? Jaká nebezpečí nám hrozí?“

Živá církev touží zprostředkovat lidem vodu života, kterou nenajdou nikde jinde než u Krista. Církev je živá a aktuální jen tehdy, je-li také věrná a autentická. Může plnit své poslání jen tehdy, poučuje-li se ze svých vlastních dějin i z dějin starozákonní církve – Izraele.

Později se při studiu lekcí sobotní školy mládeže budeme věnovat i vzniku dalších církví – baptistů, metodistů...

Adventní hnutí vzniklo později a byl pro ně významný duchovní proud pietismu, který se vyznačoval silným vztahem ke zbožnosti. Pietismus zdůrazňoval nejen čtení Bible, modlitby a duchovní zpěv, ale i zbožnost v jednání.

Pro 18. a 19. století je charakteristický nový filozofický směr – osvícenství, který považuje za přijatelné pouze to, co lze pochopit lidským rozumem.

K zamyšlení

- **Co víš o církvi baptistů? Jak tato církev působí ve vašem okolí?**
- **Znáš nějakou píseň prvních metodistů Johna a Charlese Wesleyových?**

Iz 34,16; Jan 10,27

Co je pro křesťana směrodatné v každé době?

Je dnes reformace již dokončena?

Chceme-li na tuto otázku odpovědět, vraťme se ještě k Martinu Lutherovi. Kromě Lutherova teologického odkazu může být pro nás výzvou i Lutherův život. Jeho příklad nás vede k tomu, abychom zacházeli zodpovědně se svým svědomím. Dnes se mnozí lidé ve snaze obhájit své postoje a chování odvolávají na své svědomí. Ve skutečnosti jim však jde o prosazení jejich politických cílů.

Na první pohled se nám může zdát, že Luther jednal a myslel naprosto stejně. Na základě svého přesvědčení se postavil proti císaři, tedy proti vládě, a odepřel mu poslušnost. Jeho svědomí mu nedovolilo, aby se zachoval jinak.

Podívejme se však důkladněji na to, proč takto jednal – na jeho pohnutky. On sám prohlásil: „Moje svědomí je zajato Božím slovem.“ Jeho svědomí se neřídilo pouze jeho osobním přesvědčením, názorem, pocitem, náladou nebo zájmy, ale opíralo se o Písmo.

Na vnitřní hlas svědomí se můžeme spoléhat pouze tehdy, zakládá-li se na Božím Slovu. I naše církev má být reformovaná a stále ochotná se reformovat (reformata atque semper reformanda). Obsah a forma této obnovy však musí vycházet z Písma, nikoli z filozofie.

K zamyšlení

- **Je reformace v církvi nebo obrácení jedince důsledkem lidských snah? Čti Oz 11,4.7.**

Uložit

– Prostřednictvím svědomí Bůh promlouvá do našeho nejhlubšího nitra. Na své svědomí se však můžeme spoléhat jen tehdy, zakládá-li se na Božím Slovu.
– V dějinách české reformace nacházíme příklady vznešených i prostých věřících lidí, o kterých bychom měli více číst.
– V dějinách křesťanské církve sice můžeme vysledovat určitý úpadek, zároveň však vnímáme i Boží působení a zásahy, jejichž prostřednictvím Bůh navrací k sobě ty, kdo touží opravdově ho poznat a řídit se jeho vůlí. Toto Boží úsilí lze vyčíst i z Ježíšových dopisů sedmi sborům (Zjev 2-3).

Otázky k diskuzi

1. Jak začala reformace v Čechách?
2. Jak se česká reformace rozvíjela?
3. Co víte o J. A. Komenském?

Pro mně nové:

Neporozuměl jsem:

Moje rozhodnutí:

SMRT – NÁHODA NEBO NEHODA

„Prach jsi a v prach se navrátíš.“
1 Moj 3,19

5

Neposlušnost s sebou přinesla zlořečenství. Člověk se odloučil od Boha, a tak ztratil přístup ke stromu života a propadl smrti.
Lidé však nejsou se svým údělem spokojeni a staví se smrti na odpor. Naučili se léčit některé nemoci a usilují o to, aby si život alespoň prodloužili.
Bůh nabízí jiné řešení. V tomto týdnu se při studiu Bible snažíme porozumět tomuto Božímu projektu.

Neděle

Žid 2,15

Jaký pocit znají všichni lidé?

Přítelkyně nebo nepřítelkyně?

Člověk je jediný tvor, který je schopen přemýšlet o smrti. Každý člověk ví, že jednou zemře. To však neznamená, že přesně ví, co se s ním po smrti stane.

Možná si vzpomeneš na své první setkání se smrtí: Ptáček – holátko vypadlo z hnízda, auto ti přejelo koťátko, dědeček měl pohřeb... Šokovalo tě to. Když se nás smrt bezprostředně dotkne, když nám zemře otec, matka, bratr nebo kamarádka, něco se v nás vzbouří.

Víme, že smrt patří k životu, ale nedokážeme si připustit, že by se někdy měla dotknout i nás. Na jedné straně se naše společnost distancuje od smrti. Na druhé straně se stavějí budovy pro nemocné a umírající. Pohřební služba zařídí vše potřebné za rodinu zemřelého. Strach ze smrti potlačujeme tím, že na ni pohlížíme jako na přítelkyni, která kráčí ruku v ruce s životem.

Bible se nesnaží smrt nijak přikrášlovat. Bůh nechtěl smrt. Přišla na svět se vzpourou člověka (Řím 5,12). Apoštol Pavel ji nazývá posledním nepřítelem (1 Kor 15,26).

K zamyšlení

- **Patří smrt k životu? Proč?**

Žalm 73,12-14

Čím se člověk v hloubi srdce někdy trápí?

Člověk se bouří proti svému údělu

Pisatel 73. žalmu vyslovuje otázku, kterou si klade mnoho lidí. Nejdříve vychází z toho, co se Izraelita od dětství učil, že totiž Bůh žehná věrným a trestá nevěrné (1. verš). Jde vlastně o zákon příčiny a následku. Žalmista ale konstatuje, že v životě to často bývá jinak. Zlým lidem se daří dobře a nezdá se, že by trpěli (v. 3-5). Je tím nesmírně rozrušen, řekli bychom v hluboké depresi (2. verš).

Podobné otázky klade ve 44. žalmu spravedlivý člověk, na kterého přicházejí zlé věci.Obrací se přímo na Pána Boha. Čti Žalm 44,23. Zde žalmista nemůže pochopit, proč Bůh dovolí, aby se jeho lidu ubližovalo, když v minulosti tolikrát mimořádně zasahoval ve prospěch tohoto národa. Klade Bohu další zoufalé otázky a prosí o pomoc. Čti v. 24.25.

My lidé se dostáváme do situací, kdy se zdá, že zlo, smrt, nespravedlnost a zloba mají poslední slovo. A to nejen v našem životě, ale kolem nás, ve společnosti, ve světě. Na nic se nedá spolehnout, s žádnou spravedlností, s žádnými zákonitostmi se nedá plně počítat.

Jak jsme četli, tak to vnímali i lidé před námi. Někteří pochopili, že se nejedná o definitivní řešení. Čti Žalm 73,16.17.

K zamyšlení

- **Myslíš, že si lidé kladou více otázek týkajících se života, nebo týkajících se smrti? Jaké otázky to bývají?**

Úterý

Žalm 90,10

Co víme o délce lidského života?

Předčasná smrt

Smrt je vlastně vždycky předčasná, i když se jedná o dlouhodobě nemocného a trpícího člověka.

Člověk si může svůj život zkrátit nezdravým životním stylem, nesprávnými návyky nebo nerespektováním přírodních zákonů.

Smrt může být také důsledkem nenávisti a nesmířlivosti. Ve své zlobě je člověk schopen svévolně ukončit život druhého člověka. Satan, Boží nepřítel, svádí lidi na cestu smrti.

Když Bůh stvořil člověka, ustanovil ho vládcem nad zemí a všemi živými tvory. Kdyby byl Adam zůstal věrný Bohu, byla by se mu podřídila celá příroda. Protože se však vzepřel Božímu zákonu, nižší tvorové se proti jeho vládě vzbouřili. Smrt pak nezasáhla jen lidstvo, ale i přírodu (Řím 8,20-22).

K zamyšlení

- **Kristus zaplatil za celou naši bytost.**
- **Své zdraví máme chránit stejně jako svůj charakter. Uvědomuješ si, že jsi zodpovědný za své tělo?**

1 Moj 3,19b

Popiš svými vlastními slovy důsledky pádu do hříchu.

Smrt

Člověk zapochyboval, že se stane to, před čím ho Stvořitel varoval. Když se zřekl Boha, oddělil se od zdroje života a stal se smrtelným. Pádem člověka do hříchu přišla na svět smrt.
Biologie nás učí, že buňky našeho těla neustále odumírají. Nové pak nevznikají ve stejném počtu a ve stejné kvalitě. Tělo podléhá zákonitostem smrti, pomalu umírá. Je pochopitelné, že máme strach z neznáma, kterým je smrt zahalena. Můžeme však důvěřovat zaslíbením obsaženým v Bibli. Když nás opouštějí naši blízcí, pláčeme, to však nemusí nutně znamenat, že máme nedostatek víry. Smrt je opravdu naším velkým nepřítelem. Definitivnímu rozsudku věčné smrti však unikneme, když přijmeme zástupnou smrt Beránka – Spasitele.

K zamyšlení

- **Kdy člověk fyzicky umírá?**

Čtvrtek

Řím 8,28

Jaké ujištění ti dává Bůh pro krizové situace?

Božím zásahem se zlo může obrátit v dobré

Čti 1 Moj 45,5-8. Josefův život byl předobrazem života Kristova. Josef upadl do egyptského otroctví a díky tomu se stal zachráncem rodiny svého otce. Podobně i ukřižování učinilo z Krista Vykupitele lidstva. I když je to pro nás nepochopitelné, padlí lidé, kteří získají věčný život, budou jednou Bohu blíže než bytosti, které nikdy nezhřešily. To vše je ale možné jen tehdy, pokud uznají svou ztracenost a přijmou Kristovu oběť.

K zamyšlení

- **V čem je ještě Josefův život předobrazem Kristova života a oběti? (Čti knihu Patriarchové a proroci, s. 172-173, kapitola s názvem „Josef a jeho bratři“.)**
- **Přečti a zazpívej si píseň č.165 ze zpěvníku „Zpívejme Hospodinu“.**

Luk 23,42

O co prosil Ježíše umírající muž?

Tři kříže

Kristus umíral mezi dvěma zločinci. Jeho smrt na kříži byla nejvyšším možným projevem účasti na lidském osudu (Iz 53,12). To, že jeho kříž byl umístěn uprostřed, naznačovalo, že byl největším zločincem.
Jeden ze zločinců ho před svou smrtí žádá o časnou záchranu: „To jsi Mesiáš? Zachraň sebe i nás!“
Druhý ho prosí o záchranu pro věčný život. Je pokorný a věří. Umírající Kristus vyslovuje nejkratší evangelium, „evangelium podle lotra“. Dává zločinci slib, že s ním bude v ráji.

K zamyšlení

- **Oba lotři vnímali umírajícího Krista jako Mesiáše. Jaký byl však mezi nimi rozdíl?**
- **Co vše pochopil zločinec, který prosil, aby si na něj Ježíš vzpomněl ve svém království?**
- **Co vše můžeš vyčíst ze Spasitelovy odpovědi?**
- **Přečti a zazpívej si píseň č. 64 ze zpěvníku „Zpívejme Hospodinu“.**

Uložit

1. Člověk se obává smrti.
2. Když nebudeme dbát o své zdraví nebo když budeme nesmyslně riskovat, můžeme si svůj život zkrátit.
3. Od chvíle, kdy se lidé stali smrtelnými, je smrt přítomna i v přírodě.
4. Krize může vést člověka k obrácení k Bohu a k úplné změně jeho hodnotového žebříčku.
5. Kristus se ztotožnil s člověkem a podstoupil smrt, aby naše smrt nebyla definitivní.

Otázky k diskuzi

1. Je téma smrti závažným biblickým tématem?
2. Je smrt náhoda nebo nehoda?
3. Kolik zmínek o smrti je ve verši Jan 3,16?
4. Přečtěte si společně 53. kapitolu Izajáše a pohovořte o ní.
   – Která tři biblická témata či zvěsti považujete za nejzávažnější? Krátce je formulujte.
   – Proč je pro lidi obtížné přijmout nabídku věčného života, která je pro ně zcela jednoznačně výhodná? Jakou podmínku musí člověk splnit, aby získal věčný život?

Pro mně nové: _____

_____

Neporozuměl jsem: _____

Moje rozhodnutí: _____

_____

_____

UMÍRÁNÍ

„Danieli, ty vytrvej. Zemřeš a budeš odpočívat až do posledního dne. Pak vstaneš z mrtvých a přijmeš svůj úděl.“ Dan 12,12 (překlad Průvodce životem)

Jednoznačné ujištění a slib, které dostal prorok od Boha, je krásným zakončením knihy Daniel. Tato kniha ukazuje Boha nejen jako Pána nad dějinami, ale také jako toho, kdo má v rukou život jednotlivce.
Lidé umírají za různých okolností. Někdo odejde náhle, někdo se dozví, že je nevyléčitelně nemocný, jiní zemřou vyčerpáním, únavou nebo stářím... Ten, kdo „má čas“ si uvědomit, že se blíží jeho konec, prožívá různé pocity. I když každý ví, že jednou zemře, zpráva o vážné nemoci většinu lidí tak zaskočí, že propadnou panice. Přestože si lidé jsou vědomi své smrtelnosti, překvapí je, jak náhle se přiblížil konec jejich života. Najednou si vzpomenou na to, co všechno by ještě mohli nebo chtěli udělat a prožít. Rádi by svůj konec nějak oddálili, aby mohli ještě řadu věcí změnit. Brání se nemoci nebo ji popírají. Pokud jim na to ještě zbude čas, začnou se smiřovat se skutečností. Mnozí staří lidé, kteří nejsou nijak vážně nemocní, ale jsou si vědomi svého vysokého věku, se snaží „zanechat po sobě pořádek“.
Pocity lidí jsou velmi různé, nelze je vystihnout jednotným popisem. Jedno je však jisté: Bůh je ochoten doprovázet člověka i na posledním úseku jeho životní cesty.

Neděle

Luk 12,20

Jaké ponaučení vyvodil Kristus z podobenství o nerozumném boháči?

Nepočítal se smrtí

Čti Luk 12,16-21. Takto dokáže člověk ignorovat svou smrtelnost. Bohatý muž z podobenství je úspěšný podnikatel, majitel pozemků. Má už tolik majetku, že neví, co si s ním počít. A tak jej dále hromadí a bez obav se dívá do budoucnosti.

Bůh shlíží na tohoto muže a označuje ho za blázna. V Božích očích si počíná nerozumně, protože si neuvědomuje, že každý den může být jeho posledním.

Toto podobenství se týká i dědických záležitostí. Podle Mojžíšových zákonů dědil prvorozený syn dvakrát větší podíl než ostatní synové. Při dělení majetku často dochází ke sporům. Pozůstalí si většinou neuvědomují, že i oni jsou smrtelní, a nejednají podle toho.

Někteří lidé se tématu smrti vyhýbají, nechtějí o ní mluvit. Jsou i takoví, kteří dokonce odmítají sepsat závěť. V naší společnosti je běžné nechat svého blízkého zemřít v nemocnici i v případě, kdy by mohl dožít v kruhu své rodiny.

K zamyšlení

- **Proč se někteří lidé vyhýbají tématu smrti?**

Mat 27,3-5

Proč Jidáš tragicky ukončil svůj život?

Sebevražda

Čti Mat 27,3-10; 1 Sam 31,1-6. V Bibli se píše o sebevraždě Jidáše a Saula. Sebevraždu často páchají psychicky nemocní lidé nebo lidé prožívající krizi, kterou doprovází nesnesitelné utrpení a strach. Sebevraždu bychom nikdy neměli zlehčovat.

Rodina a blízcí člověka, který dobrovolně odešel z tohoto světa, se nacházejí ve velmi obtížné situaci. O takovém odchodu není snadné hovořit. Navíc tito lidé trpí pocity viny: Kladou si otázku, zda tomu nemohli zabránit.

Lidem zasaženým takovou událostí může pomoci jedině odpuštění. Díky odpuštění mohou opět přijmout sami sebe i druhé. Člověk, který zakusil odpuštění, znovu cítí, že má právo na život.

K zamyšlení

- **Čti žalm 7,10c; 139,24. Skutečnost, že Bůh je spravedlivý a že je schopen dokonale se vcítit do našeho myšlení, může být oporou těm, kdo prožívají utrpení.**

Úterý

Mat 16,26

Co říká Pán Ježíš o ztrátě života?

Konec cesty

Když stojíme na konci své životní cesty tváří v tvář smrti, přemýšlíme většinou o sobě, o smyslu a naplnění svého života. Právě v tuto chvíli jsme my, smrtelní lidé, ochotni mlčet a odhalit před Bohem celé své nitro. Naše setkání s Pánem života není výsledkem našeho boje, není to naše vítězství. Naopak, Bůh se nám zjevuje tím více, čím více síly ztrácíme, čím více se vzdáváme sami sebe. Je tomu asi tak, jak to popisuje David ve 23. žalmu.
Doprovázet umírajícího člověka v posledních dnech a chvílích jeho života vyžaduje sebekázeň, ale především důvěru v Boha a jistotu, že Bůh tohoto člověka miluje a že je s ním i v jeho posledních okamžicích. V těchto chvílích pravdy je lépe hovořit co nejméně, je třeba spíše naslouchat. Jsou to okamžiky, kdy umírajícího člověka vede k tichým vodám náš Pán Ježíš Kristus, nikoli člověk, ať je jakkoli blízký. David měl odvahu říct: „I když půjdu roklí šeré smrti, nebudu se bát ničeho zlého, vždyť se mnou jsi ty.“

K zamyšlení

- **Proč je asi člověk ve chvíli odchodu z tohoto světa ochoten být sám k sobě pravdivý?**

Mat 26,36-39

Podobal se Kristus člověku i před svou smrtí?

„Duše smutná až k smrti...“

Dříve než Kristus vydobyl vítězství nad hříchem, smrtí a satanem, byl smutný až k smrti. Boží Syn toužil po tom, aby mu jeho přátelé byli nablízku.

I pro nás hříšné lidi je smrt závažnou událostí. Nelze ji jen tak přejít. Vážné a smutné je především loučení se životem, „závěrečné účtování“ a odchod. Kterého dluhu si byl apoštol Pavel vědom již za svého života? Řím 1,14.15; 13,8. Přečtěte si, jak skončil pozemský život některých lidí, o nichž se píše v Bibli:

– Pavel: Fil 3,12.13; 2 Tim 4,16-21,
– král Belšasar: Dan 5,22-30,
– Mojžíš: 5 Moj 31-34,
– Jan Křtitel: Mat 14,3-12,
– Ježíš: Jan 17,4-12.

K zamyšlení

- **K několika větám, které Kristus pronesl na kříži, patří i následující: „Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha.“ „Dokonáno jest.“**
- **Co vypovídají tato slova o Ježíšově životě a smrti?**
- **„Jako poslední nepřítel bude přemožena smrt.“ Uveď výroky, které jsou podobně závažné jako tento.**
- **Víš něco o životě a smrti svých příbuzných, kteří už zemřeli a které jsi sám osobně neznal?**

Čtvrtek

1 Tes 4,13-18

Smrt je silnější než my. Máme tedy vůbec nějakou naději?

Otevřená budoucnost

Psycholog rozpozná, kdy se člověk v krizi dostává do stavu, že se před ním jakoby zavírá budoucnost. Slovo „zítřek“ už pro něj nemá takový význam jako dřív. Dveře všech možností jako by byly zavřené. Přesně o takové situaci píše apoštol Pavel věřícím do Soluně (viz text v záhlaví): „Nechceme vás, bratří, nechat v nevědomosti o údělu těch, kdo zesnuli, abyste se nermoutili jako ti, kteří nemají naději. Věříme-li, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, pak také víme, že Bůh ty, kdo zemřeli ve víře v Ježíše, přivede spolu s ním k životu... Těmito slovy se vzájemně potěšujte.“
Čti 2 Kor 1,4. Kdo může potěšovat druhé a přinášet jim naději?

K zamyšlení

- **Mluvil jsi už někdy s někým, kdo věděl, že brzy zemře, a přesto měl díky víře ve vzkříšení „otevřenou budoucnost“?**
- **Měl jsi někdy možnost hovořit s někým, kdo se zúčastnil adventistického pohřbu, aniž by předtím slyšel zvěst o vzkříšení z mrtvých a druhém příchodu Krista? Co ho překvapilo?**

Jan 10,10.11

Co je podstatou křesťanské zvěsti?

„Aby měly život…“

Čti Luk 7,11-16. Když jdeme na pohřeb někoho blízkého, možná nám druzí také říkají: „Neplač!“ Jaký je rozdíl mezi jejich slovy a tím, co řekl vdově z Naimu Ježíš? Opravdová útěcha pochází jedině od Boha, a to prostřednictvím Ježíše, který je vzkříšení a život.

Čti 1 Kor 2,9. I když milujeme život, dosud si nedovedeme představit, jak vypadá plný život bez konce, bez nenávisti, zloby a agrese. Krása a dobro jsou zde na zemi vždy něčím narušeny.

Buďme pokorní a tiše povstaňme, když nám Pán života sděluje něco, co si dosud nedovedeme představit. Věřme tomu, kdo přišel od Otce z nevýslovné slávy, aby nám předal zvěsti o životě a věčnosti.

K zamyšlení

- **Čti Jan 17,24. Jakou prosbou končí Kristova velekněžská modlitba?**

Uložit

– Náhlý odchod ze života i pomalé umírání jsou smutné, protože smrt je naším největším nepřítelem.
– Lidé, kteří jsou nablízku umírajícímu člověku, potřebují vnímavost a jistotu, že Bůh miluje i toho, kdo odchází ze života. Je třeba, aby si uvědomili, že jediný, kdo může projít s člověkem „rokli šeré smrti“, je Pán života.
– V Bibli máme záznamy o tom, jakou odpovědnost za své skutky na tomto světě a za svůj život cítili takoví lidé jako Mojžíš, Pavel a další. Lze ji vyčíst z jejich „účtování“ na konci života.
– Na základě Kristova vzkříšení mohou být věřící v Kristu znovu povoláni k životu, a to věčnému.
– I když milujeme život, dosud si nedovedeme představit plný život bez nenávisti, zloby a sporů. Zprávy o novém světě a zaslíbení, že nás tam Kristus vezme, bychom měli přijímat s pokorou a vírou.

Otázky k diskuzi

1. Přečtěte si Přísl 24,11.12 a pohovořte o tomto verši.

Pro mně nové: _____

_____

Neporozuměl jsem: _____

Moje rozhodnutí: _____

_____

_____

TEN, KDO ZŮSTAL

„Když se blížil k městské bráně, hle, vynášeli mrtvého; byl to jediný syn své matky a ta byla vdova. Velký zástup z města ji doprovázel. Když ji Pán uviděl, bylo mu jí líto a řekl jí: ‚Neplač!'" Luk 7,12.13

SMRT NENÍ ÚDOBÍM, NÝBRŽ TEČKOU ZA ŽIVOTNÍM PŘÍBĚHEM.

(A. J. FARVER)

Od chvíle, kdy smrt vešla do světa, nepůsobí bolest jen tomu, kdo odchází, ale i těm, kdo zůstávají. Čím pevnější jsou vztahy mezi žijícími lidmi, tím těžší je loučení. Může být pozůstalý smutný, když věří ve vzkříšení? Co všechno vůbec prožívá? Bude až do konce svého života oplakávat zemřelého? Bude stále cítit vzdor a bezmocnost? Může se vůbec se smrtí blízkého člověka smířit, když smrt je nepřítel?
Co nám o tom říká Kniha knih?

Neděle

Řím 6,12; Jób 19,25-27

K jakému konci je člověk spravedlivě odsouzen? Toto odsouzení má však jedno „ale“. Jaké? Jak je něco takového možné?

Připadám si bezmocný, ale...

Umírající člověk i jeho blízcí trpí pocitem bezmocnosti, který si do různé míry přiznávají. Uvědomují si, že smrt je nepřítel, kterého člověk nepřemůže.

Ačkoli se nám může zdát, že se to vymyká veškeré logice, věřící člověk může kolem sebe šířit Jóbovu naději: „Ale já vím, že můj Vykupitel žije a nakonec se postaví nad prachem. A tohle tělo, i když se jednou rozpadne, uvidí Boha! Na vlastní oči ho uvidím, nikoli jako protivníka, ale jako spojence. Právě já, navzdory tomu, co jsem protrpěl.“ (Překlad Průvodce životem) Jak obrovskou víru měl Jób, pochopíme především ve světle skutečnosti, že neměl ani tušení o rozhovoru mezi Bohem a satanem.

Až zde náš příbuzný již nebude, budeme mít tichou radost z toho, že jsme mu mohli být v těžkých chvílích nablízku, že jsme byli s ním a mohli mu říct alespoň několik slov, která prozářila smutnou realitu smrtelnosti.

K zamyšlení

- **Kolik lidí asi umírá s jistotou, že jednou budou vzkříšeni?**

Mar 9,31.32

Jakou skutečnost připomínal Kristus svým učedníkům?

Odvaha postavit se skutečnosti tváří v tvář

Čti Mat 6,21.22. Ježíš představoval učedníkům Mesiáše jako trpícího služebníka (Iz 53), který byl vyslán do světa, aby trpěl za hříchy lidí a zbavil je strachu. Říkal jim, že jeho království není z tohoto světa, a vysvětloval jim zákony tohoto království.

Učedníci si představovali, že Mesiáš nastolí své království tím, že vyžene římské okupanty. Jejich hlavní zájem se soustředil na to, kdo bude mít v Ježíšově království nejvyšší postavení. Proto je pochopitelné, že učedníci s Petrem v čele si nepřáli, aby Kristus zemřel.

Čti Mat 26,33. Petr a jeho přátelé si nechtěli přiznat, že se přiblížila Ježíšova smrt. Podobně i nemocný člověk, který si uvědomuje blízkost své smrti, se často neodvažuje hovořit o svém trápení se svými blízkými. Rodina, která zná vážnost jeho stavu a nechce mu působit bolest, ho povzbuzuje tak, jako Petr povzbuzoval Krista: „Nesmíš to vidět tak černě. Uvidíš, zase bude líp!“

Tito lidé to myslí dobře, ale vážně nemocný člověk může z takového optimizmu nabýt dojmu, že by se o jeho bolestech a smutku nemělo vůbec mluvit. Proto se uzavře. Pravdivý a klidný rozhovor by mu v těchto chvílích, kdy jeho boj vrcholí, přinesl mnohem větší úlevu. Cítí se osamělý.

Kdo se odváží mluvit a žít pravdivě, pocítí i v nejtěžších situacích neočekávaně hlubokou blízkost druhého člověka. Otevřený a pravdivý rozhovor vede ke vzájemnému odpuštění. Umírající získává vnitřní klid, protože ví, že pozůstalí jsou ochotni převzít jeho „pochodeň“. Cítí, že má právo odejít. Pozůstalým zase takový rozhovor pomůže v době, kdy už nemocný nebude žít.

K zamyšlení

- **Čti Luk 2,28-30. Co všechno nám Simeon těmito slovy řekl o sobě?**

Úterý

1 Moj 23,4.19

O co požádal Abraham Efróna, když mu zemřela jeho manželka Sára?

Pohřeb

Čti 1 Moj 23,1-20. Abraham držel smutek po své ženě a oplakával ji. Bible o tom mluví velmi stručně. Mojžíše oplakávali Izraelci po třicet dní (5 Moj 34,7.8).

Pohřeb je prvním údobím smutku. V mnoha kulturách jsou pohřební rituály velmi propracované. Z příběhu o smrti Sáry se dozvídáme, že Abraham pečlivě vyhledával místo, kde by mohl Sáru pohřbít. Částka, kterou za hrob zaplatil, vyjadřovala jeho žal. Neskrýval svou bolest. Tato bolest má totiž léčivé účinky. I dnes některé rodiny vynaloží velké částky na pohřeb, aby udělaly vše, „co se má“.

Pohřeb pomáhá pozůstalým přijmout skutečnost rozloučení. Blízký člověk odešel a už zde nebude. Je třeba opět se soustředit na budoucnost, přestože nemusí být nijak snadná.

K zamyšlení

- **Domníváš se, že pohřeb je potřebný, přestože věříš ve vzkříšení?**

1 Moj 50,1

Co asi prožíval Josef, když zemřel jeho otec Jákob?

U lůžka umírajícího

Čti 1 Moj 47,28-31. Bible podrobně popisuje, co se odehrálo u lože Jákoba, který se loučil se svou rodinou. Smutek začíná pro rodinu vlastně již tehdy, když člen rodiny slábne, když jeho nevyléčitelná nemoc postupuje.

Členové rodiny mohou prožívat velmi rozporuplné pocity: soucit, něhu, ale mohou trpět i pocity viny. Mohou si vyčítat, že neudělali pro umírajícího všechno, co mohli, že ho měli dát vyšetřit někde jinde... Zároveň si přejí, aby se už nemocný nemusel déle trápit, tj. přejí si vlastně jeho konec.

Smrt milovaného člověka je bolestná. Konfrontuje nás i s naší vlastní smrtí. Bolest může být tak silná, že city a rozum člověka se rozcházejí. Lidé si pak přejí jen tichý pohřeb. Když pozůstalí nepláčou, říká se, že jsou stateční. Možná jen mají strach dát plný průchod svým citům.

Smutek a bolest se mohou projevit mnohokrát a velmi silně. Když byl Jákob nemocen, Josef si nedovolil být smutný. Zorganizoval setkání rodiny u umírajícího otce i pohřeb. Když však Jákob zemřel, něco se v Josefovi zlomilo. „Tu padl Josef na tvář svého otce, plakal nad ním a líbal ho.“

K zamyšlení

- **Je dobré se vyplakat?**

Čtvrtek

2 Sam 19,1

Jak reagoval David na zprávu o Abšalómově smrti?

Muž nepláče?

Čti 2 Sam 18,9-17; 19,1. Davida si představujeme jako mocného panovníka. V tomto příběhu se takto ale vůbec nechová. V posledních letech jeho života se stalo mnoho smutných událostí. Davidovi bylo asi 60 let, když byl zabit Abšalóm. Navzdory všem svým chybám byl David velmi citlivý člověk.

Abšalóm se stal vůdcem silného hnutí, které se postavilo proti králi Davidovi, jeho otci. David musel utíkat před svým vlastním synem. Abšalóm obsadil královský palác. David se tedy proti těmto povstalcům postavil. Shromáždil armádu a přikázal svým generálům, aby vzpouru potlačili. Jóab dostal příkaz, aby s Abšalómem zacházel vlídně. Boj začal v Efrajimském lese. Jóab však nabyl přesvědčení, že království může zachránit jen pevná ruka, a proto Abšalóma zabil.

Čti 2 Sam 19,1-9. Když se David dozvěděl o této tragédii, přemohl ho smutek. Jeho věrní strážci to nechápali a Jóab, jeho starý přítel a bojovník, ho napomenul. Donutil Davida, aby vyjádřil svou vděčnost armádě, která zachránila život krále i jeho rodiny. Podle Jóaba by král neměl mrtvého syna oplakávat. Měl by se posadit v bráně a přijmout bojovníky, přestože jeho srdce je zarmoucené.

K zamyšlení

- **Co chceš vyjádřit, když říkáš smutnému člověku: „Neplač“?**

2 Sam 12,23

Jak se zachoval David, když zemřel malý syn Bat-šeby?

Smíření

Poslední údobí smutku připomíná stav člověka před smrtí. Je to chvíle, kdy je člověk opět smířen s Bohem, kdy už se přestává litovat. Pan Bůh zaslíbil, že své děti v těžkých chvílích neopustí, a svůj slib také plní. Tomu, kdo zůstal sám, chce Bůh dát novou sílu k životu. Čti 2 Sam 12,19-23. Reakce krále Davida po smrti syna Bat-šeby je udivující a může pro nás být v mnoha ohledech ponaučením.

Dokud bylo dítě nemocné, David se postil, ležel přes noc na zemi a nejedl. Když dítě sedmého dne zemřelo, báli se to služebníci králi oznámit. Co bude dělat, až se to dozví, když byl po celou dobu tak zdrcený?

Nakonec se zpráva k Davidovi přece jen donesla. Vstal ze země, umyl se, pomazal se, převlékl si oděv, vešel do Hospodinova domu a klaněl se. Pak vstoupil do svého domu a požádal, aby mu předložili chléb, a jedl. Udiveným služebníkům řekl: „Dokud dítě ještě žilo, postil jsem se a plakal, neboť jsem si říkal: Kdoví, zda se Hospodin nade mnou neslituje a zda dítě nezůstane naživu. Teď zemřelo. Proč bych se měl postit? Což je mohu ještě přivést zpět? Já půjdu k němu, ale ono se ke mně nevrátí.“

Čti Jób 42,5.6. Jób došel tak daleko, že přijal to, co se stalo. Opět se smířil s Bohem.

Každý člověk prožívá svůj smutek jinak. Smrt je nepřítel a není možno přejít kolem ní jen tak. Někdy se může stát, že dobře míněnými slovy pozůstalé raníme. Jindy cítíme, že naše slova jsou příliš slabá. Je však dobře, když „jsme k dispozici“, je-li to třeba. Lidé však prožívají smutek i v souvislosti s jinými událostmi, než je úmrtí blízkých.

K zamyšlení

- **„Kristus zatím neodstranil utrpení, dokonce je ani plně nevysvětlil. Přichází ho naplnit svou přítomností.“**

Uložit

– Člověk musí před smrtí kapitulovat. Pán života ji ale nechává vládnout jen dočasně.
– Pro nemocného je úlevou, když může o své smrti mluvit s tím, koho má rád, když ho může požádat o pomoc. Tak dostává „povolení k odchodu“.
– Pohřební obřad nám pomáhá rozloučit se s tím, kdo odchází.
– Citové přijetí odchodu blízkého člověka a vyrovnání se s ním vyžaduje čas.
– V některých kulturách se při pohřbu nepláče. Přesto to neznamená, že pozůstalí necítí bolest.
– Člověk má sklon hledat příčiny svého smutku.

Otázky k diskuzi

1. Proč se podle tvého názoru zdraví lidé obávají seznámit nemocného s jeho skutečným zdravotním stavem?
2. Proč pozůstalému pomáhá, když může někomu vyprávět o člověku, který mu zemřel?
3. Uveď situace, kdy prožíváme smutek v důsledku toho, že někdo odešel, ale nezemřel? (rozvod, odchod otce z domova...) Víš něco o fázích smutku, kterými procházejí takoví „pozůstali“? Jsou nějací takoví lidé i ve tvém okolí?
4. Sestav krátký seznam zátěžových situací, na které člověk reaguje smutkem (vnitřní vzpourou apod.).

Pro mně nové: _____

_____

Neporozuměl jsem: _____

Moje rozhodnutí: _____

_____

_____

SMRT A ŽIVOT

„On jediný je nesmrtelný a přebývá v nepřístupném světle...“ 1 Tim 6,16

Víra v nesmrtelnou duši pochází z antického Řecka. Do křesťanství byla přejata z platónské filozofie, podle níž má člověk tělo a duši – nehmotnou substanci, která je uvězněna v těle. Když umírá tělo, duše žije dál. V tomto pojetí je smrt vlastně vysvobozením duše, která odchází do nebe.

Pokud člověk nezískal Boží přízeň, nesmrtelná duše nemohla vstoupit do nebe, ale dostala se do pekla. Tyto představy pocházejí z řeckého myšlení. Je politováníhodné, že je převzalo i křesťanství. Jsou totiž zcela v rozporu s tím, co říká Bible. Člověk není nesmrtelný. Nesmrtelnost je vlastní pouze Bohu (viz 1 Kor 15,53.54 a 1 Tim 6,16.17). Člověk může nesmrtelnost získat jako Boží dar při vzkříšení. Duše představuje v Bibli živou bytost (1 Moj 2,7; Ez 18,18-20).

Neděle

1 Moj 3,4

Které satanově lži uvěřili první lidé?

Popření smrti

Čti 1 Kor 15,52-58. Člověk má schopnost potlačovat ve své mysli nepříjemné zážitky. Tak může nabýt dojmu, že se s nimi vypořádal. Také otázku smrti a toho, co nastane po ní, odkládá mnoho lidí na neurčito. Možná že vůbec nikdy nenajdou odvahu k tomu, aby se jí zabývali.
Čti Žid 9,27. Někteří lidé přejímají v podstatě to, co řekl had Evě v ráji – domnívají se, že smrt se jich netýká. Nechávají se inspirovat například hinduismem, který se vyznačuje vírou v reinkarnaci. Podle tohoto učení se člověk po smrti vrací na tento svět v novém těle. Jiní lidé se zase domnívají, že po smrti žije člověk dál jako duch. Tato učení jsou vlastně obdobami satanova tvrzení a ve svém důsledku popírají úděl člověka, který zhřešil, tedy smrt.
Křesťanský učitel apoštol Pavel však ve svém listě věřícím do Korintu napsal něco jiného: 1 Kor 15,52.54.55. Člověk získá nesmrtelnost při vzkříšení, tedy až při druhém Kristově příchodu. Teprve tehdy bude smrt „pohlcena“.

K zamyšlení

- **Jakými způsoby se lidé vyrovnávají se smrtí (neznámých lidí, svých blízkých, se svou vlastní)?**
- **Jaký je rozdíl mezi reinkarnací a vzkříšením?**

Žalm 115,17

Mohou mrtví ještě chválit Boha?

Spánek smrti

Čti Jób 14,1-15.21. Bible hovoří o smrti, které podléhá každý člověk. Tato první smrt je důsledkem hříchu (Řím 5,12). Kromě toho se zde však píše také o druhé smrti – o definitivním konci všech ztracených lidí na konci času (Zjev 20,14).

Stav po první smrti Ježíš několikrát označuje jako „spánek“ (Mar 5,39; Jan 11,11). Proto se o mrtvých říká, že spí, zesnuli (1 Tes 4,13).

Když se člověk oddělil od Boha, který je zdrojem života, musel mu Bůh oznámit smutný důsledek jeho činu: Beze mne nemůžeš žít. – „Prach jsi a v prach se navrátíš“ (1 Moj 3,19b).

Již ve Starém zákoně psal David o těch, kteří „spí v prachu země“ a „procitnou“ na konci času (Dan 12,2). Pojem „spánek“ dobře vystihuje, co to znamená být mrtev. Smrt představuje ztrátu vědomí. Čti Kaz 9,5.6.10. Na dění v tomto světě se člověk podílí během svého života, pro mrtvého člověka vše skončilo. Od okamžiku smrti až do okamžiku vzkříšení ztrácí člověk pojem o čase, nic neví. Ve srovnání smrti se spánkem je obsažena naděje – člověk bude opět probuzen k životu.

K zamyšlení

- **Co vše vyplývá ze skutečnosti, že po smrti již člověk nemůže do ničeho zasahovat, nic učinit ani změnit?**

Úterý

Jan 11,4

Proč vrátil Kristus Lazarovi život?

Vrácený život

Čti Jan 11,11-15. Ježíš vděčně přijímal pohostinnost Lazara z Betanie a jeho sester Marty a Marie. Když jednou dostal od Marty vzkaz, že Lazar je nemocen, otálel se svou návštěvou tak dlouho, až Lazar zemřel. Mistr přišel až tehdy, když byl Lazar již čtvrtý den v hrobě. Plakal a řekl, že jde svého přítele probudit. V moci svého nebeského Otce Ježíš znovu povolal Lazara k životu.

Čti Mar 5,21-23.35-43. Když Ježíš učil u Genezaretského jezera, přišel za ním nešťastný Jairos, otec umírajícího děvčátka. Prosil Ježíše, aby přišel jeho dcerku zachránit. Ježíš se vydává do Jairova domu, ale cestou se mu donese zpráva, že dívka zemřela. Přesto Ježíš pokračuje v cestě a povzbuzuje otce: „Neboj se, jen věř!“

I v Jairově domě pak Ježíš prohlásil, že dívka spí. Vzal ji za ruku a řekl: „Děvče, pravím ti, vstaň!“ Dvanáctiletá dívka skutečně procitla a chodila.

K zamyšlení

- **Je smrt smutná a těžká i pro toho, kdo věří? (Jan 11,25)**

Kaz 9,5.10

Jsou mrtví při vědomí?

Na pokraji smrti

Již delší dobu vycházejí knihy a natáčejí se filmy pojednávající o příbězích lidí, kteří umírali a vrátili se zpět do života. Někteří z nich vyprávějí, že při umírání procházeli černým tunelem, na jehož konci viděli blahodárné světlo. Pak se ale vrátili zpět do života a znovu nabyli vědomí.

Nabízí se otázka, zda jsou závěry, které se vyvozují z těchto zážitků, v souladu s učením Bible. Z uvedených příběhů vyplývá, že bezprostředně po smrti čeká člověka mnohem lepší život. Bible však jasně učí, že mrtví ožijí až při příchodu Krista.

Na základě takto vyložených zážitků některých umírajících by se dalo věřit, že mrtví mohou pomáhat živým Odtud by mohl vést již jenom krůček ke snaze navázat spojení s mrtvými. I k této problematice se Bible vyjadřuje zcela jednoznačně: Čti Iz 8,19; 5 Moj 18,10.11.

K zamyšlení

- **Kterým informacím bychom měli věřit, pokud jde o tak závažné otázky jako jsou otázky spojené se životem a smrtí člověka? Iz 8,20.**

Čtvrtek

Mat 28,18-20

Co vše je v moci zmrtvýchvstalého Krista? Jak se o tom mohou lidé dozvědět? Je zpráva o Kristově moci důležitá i pro lidi dnešní doby?

Moc nad smrtí

Učedníci se divili, když Kristus řekl: „Lazar umřel. A jsem rád, že jsem tam nebyl, kvůli vám, abyste uvěřili.“ Ježíš dobře věděl o zármutku, který prožívaly Lazarovy sestry. Nemyslel však jen na své přátele v Betanii, ale také na výchovu svých učedníků. To kvůli nim dovolil, aby Lazar zemřel. Kdyby ho uzdravil, neměl by možnost učinit zázrak, který byl mocným důkazem o jeho božství. Učedníci měli potom jít do světa a jejich prostřednictvím se měli lidé dozvědět o Otcově moci a Synově poslušnosti.

Vzkříšení je pouze v moci Stvořitele. Smrt je nepřítelem člověka. Satan je nepřítelem člověka i Boha. Nástrojem jeho boje je především lež. Svým zmrtvýchvstáním Kristus přemohl smrt. Proto satan tuto událost buď popírá, nebo znevažuje, a tak svádí lidi, aby k smrti člověka zaujali jeden ze dvou následujících postojů:

– aby popřeli Kristovo vítězství nad smrtí a tvrdili, že nikdo není schopen dát člověku nový život a že smrt znamená pro člověka jeho definitivní konec,
– nebo aby považovali Kristovu smrt a moc vzkříšení za nepotřebné, protože existují i jiné způsoby jako např. reinkarnace, jak mohou svým vlastním úsilím nebo automaticky získat věčnost.

K zamyšlení

- **Čti Žid 10,12-14.23. Zamysli se na chvíli nad Kristovou dokonalou obětí.**

1 Tes 4,14

Na čem se zakládá víra křesťanů ve vzkříšení?

Až zazní polnice

Čti 1 Kor 15,12-58. Vzkříšení těla nepřijímají všichni křesťané (čti verše 53.54). Mnozí z nich již dnes nevěří ani ve Stvořitele, a tedy ani ve vzkříšení. Lze říct, že vzkříšení je vlastně „znovustvoření“ – stvořitelský čin na konci dějin, který odpovídá stvořitelskému činu na počátku.
Apoštol Pavel hovoří o vzkříšeném těle jako o nepomíjitelném, oděném nesmrtelností, duchovním, nebeském. Živí věřící budou proměněni v okamžiku, kdy zazní polnice.
Bible učí, že bez těla nelze žít. Člověk totiž „nemá“ tělo, ale „je“ tělem.
Tak jako stvoření i vzkříšení je Boží zázrak, nelze je pochopit lidským rozumem. Životy těch, kdo zemřeli, jsou skryty v Bohu (Kol 3,3). Můžeme si však být jisti, že Bůh na nás nezapomíná ani tehdy, dokud ještě žijeme na této zemi (Iz 49,15.16).

K zamyšlení

- **Jak bys po prostudování těchto úkolů o smrti odpověděl na otázku: „Čeho se bojíš?“**

Uložit

– Po vzoru hada má člověk sklon popírat smrt.
– Kristus přirovnává smrt ke spánku. Ve spánku i ve smrti člověk přestává vnímat okolní svět, neúčastní se života, přestává existovat.
– Kristus je vzkříšení a život. Vrátí se a vzkřísí ty, kdo čekají na jeho návrat.
– Kristus je pánem života, smrt před ním neobstála a neobstojí.
– Nepřítel se snaží popřít význam Kristovy oběti a jeho zmrtvýchvstání nebo dokázat, že Kristus není jediným řešení pro časný a věčný života člověka.
– Vzkříšení je probuzení člověka k životu v okamžiku Kristova příchodu. Tato skutečnost je závažným důvodem pro hlásání evangelia.

Otázky k diskuzi

1. **Proč má člověk sklon popírat smrt nebo se upínat k teoriím, které ji zlehčují?**
2. **Proč je třeba, abychom vše, co je důležité, vykonali, dokud jsme naživu?**
3. **Srovnej příběh o Lazarovi se slovy kněží pod Kristovým křížem (Mat 27,42).**
4. **Zasáhne tě více smrt deseti neznámých lidé při autonehodě nebo smrt jednoho příbuzného? Proč?**
5. **Jak si asi představují stav člověka po smrti islámští teroristé, kteří provádějí sebevražedné útoky?**

Pro mně nové: _____

_____

Neporozuměl jsem: _____

Moje rozhodnutí: _____

_____

_____

OČEKÁVÁNÍ A ZKLAMÁNÍ

„Vydal zákon v Izraeli a přikázal našim otcům, aby s tím seznamovali své syny, aby o tom vědělo budoucí pokolení, synové, kteří se zrodí. Ti to budou dále vyprávět svým synům, aby složili důvěru v Boha a na Boží skutky nezapomínali.“ Žalm 78,5-7

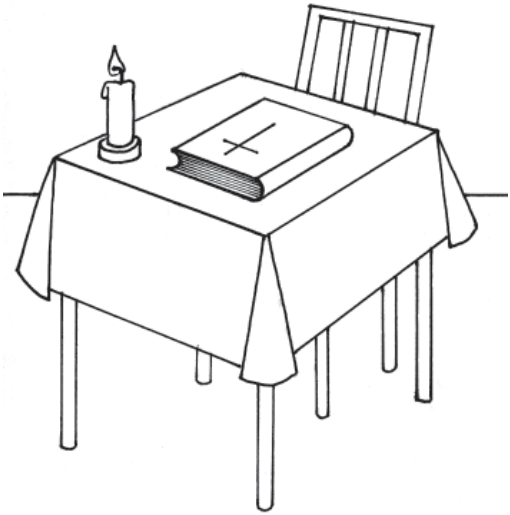

Jistě jsi již mnohokrát slyšel kázání o Kristově druhém příchodu a také věříš, že se uskuteční. Považuješ-li se za adventistu, pak se soustředíš na budoucnost, na Ježíšův návrat. Proč bychom se tedy měli v úkolech zabývat minulostí adventistů? Není to ztráta času? Máme se přece dívat kupředu, a ne se ohlížet nazpět.

Existují však dobré důvody k ohlédnutí. Pohled do minulosti nám jako jednotlivcům i jako církvi umožňuje se zorientovat, zjistit, kde se nacházíme. Kdosi řekl: „Jestliže nevíš, odkud přicházíš, nebude ti zřejmé ani to, kam směřuješ.“ Bůh přímo vyzývá lidi, aby si jako společenství i jako jednotlivci připomínali, jak a kudy je vedl.

Proč vznikl v 19. století nový vyznavačský proud – církev adventistů, přestože v té době již existovalo tolik církví? Půjdeš-li až k prameni, snáze pochopíš, proč se adventní církev objevila na světové scéně. Chceš podniknout tuto více než 160 let dlouhou cestu od roku 1840 až po dnešek?

Neděle

Dan 12,4c

Čím se bude podle Božích předpovědí vyznačovat doba konce?

Před Kristovým příchodem

Po Velké francouzské revoluci nastalo období nebývalého šíření informací a rozmachu technických vynálezů. Rozvíjel se průmysl a podnikání, byly deklarovány politické a náboženské svobody a demokratická práva. Uskutečňovaly se společenské reformy, v myšlení převládal filozofický racionalizmus, osvícenství a téměř neomezený optimizmus. Změny, k nimž docházelo v Evropě, zasáhly i Spojené státy americké a Kanadu. Snaha uplatnit demokratická práva a zavést občanskou a náboženskou svobodu vedla k mnoha reformám v oblasti morálky a výchovy a k šíření náboženských publikací.
Po působení velkých reformátorů, jako byli Luther, Kalvín, Hus a další, církve jaksi ustrnuly v hlásání své víry. Reakcí na tuto situaci byl vznik různých probuzeneckých hnutí. Kolem roku 1800 byly založeny četné misijní a biblické společnosti. Bratři Wesleyové, G. Whitefield a další dynamičtí kazatelé vedli lidi k tomu, aby se radovali z odpuštění, smíření a přátelství s Ježíšem, tj. hlásali evangelium.
V souvislosti s Francouzskou revolucí (1789) a se zajetím papeže (1798) se rozšířilo přesvědčení, že nastala doba konce. Toto přesvědčení vedlo na začátku 19. století v Evropě a v Americe k tomu, že lidé zkoumali biblická proroctví o době konce. Intenzivní očekávání Kristova příchodu, které lze podrobně vysledovat v celých dějinách po Kristu, se nyní vyznačovalo hlubším studiem prorockého slova. V této souvislosti stále více nabývaly na významu kapitoly Mat 24, Mar 13, Luk 21, a především knihy Daniel a Zjevení Jana (zvláště kapitoly 6, 12 a 13). Na základě studia těchto knih dospěli někteří k poznání, že předpověděná znamení, která měla ohlásit Kristův příchod, se již naplnila nebo se právě naplňují.

K zamyšlení

- **Porovnej dobu konce, na kterou se vztahují mnohá proroctví, s dobou prvního Kristova příchodu (který byl sice v proroctvích předpověděn, ale jak se zdá, prorocký čas rozpoznali pouze mágové od Východu).**

1 Moj 12,1.2

Bůh vyzval Abrahama, aby opustil pohodlí svého domova a začal znovu. Věřící lidé jako společenství i jako jednotlivci mnohokrát prožili něco podobného.

Všechno začalo studiem

Počátek 19. století byl tedy poznamenán dvěma protichůdnými myšlenkovými proudy: na jedné straně vědomím, že stojíme před koncem světa, na druhé straně bezmezným optimizmem, vizí skvělé budoucnosti a vírou v pokrok.

Jedním z nejvlivnějších kazatelů tehdejší doby byl William Miller. Narodil se roku 1782 v rodině baptistů ve státě Massachusetts. Po své svatbě se přestěhoval a měl přátele mezi lidmi, kteří nebyli křesťané, ale deisté. Přijal jejich představy (např. o tom, že Bůh existuje, ale aktivně nezasahuje do dění světa, a už vůbec ne do života jednotlivce; že ve světě platí jen zákon příčiny a důsledku atd.). Získal si sympatie a uznání spoluobčanů a byl zvolen nejprve smírčím soudcem a později šerifem. Poté dobrovolně nastoupil do armády. Ve válce Spojených států proti Anglii (1812-1814) získal William Miller hodnost kapitána. Po návratu z armády začal ze zdvořilosti vůči strýci navštěvovat baptistické pobožnosti. Tam na něj silně zapůsobila Izajášova zpráva o Spasiteli (Iz 53). Miller si kladl otázku, zda Bible není přece jen mimořádnou knihou. Stala se mu zdrojem radosti a objevil v ní svého Spasitele.

A tak začal intenzivně a systematicky studovat Bibli. Podle zásady reformátorů „sola scriptura“ studoval pouze Písmo. Po usilovném bádání v prorockém slově dospěl k přesvědčení, že Kristus přijde v letech 1843 až 1844. K tomuto závěru dospěl na základě studia proroctví v knize Daniel 8,14 o 2300 večerech a jitrech. Že by nastal konec světa za pouhých 20 let? Pak je tedy třeba lidi varovat. William však neměl odvahu veřejně hovořit o svém přesvědčení. Proto do oné neděle roku 1831, kdy poprvé kázal o druhém Kristově příchodu, uplynulo ještě několik let. Posléze dostal pověření ke kázání od dvou baptistických sborů a o něco později od sedmnácti duchovních různých náboženských společností.

K zamyšlení

- **Přečti si krátký příběh o Millerově rozhodování, který najdeš na konci tohoto úkolu.**

Úterý

1 Moj 3,15; Juda 14

Jak stará je adventní naděje?

Velké zklamání

Již před Millerem vypočítalo mnoho vykladačů Písma, že konec 2300 večerů a jiter spadá do období let 1843 až 1847. Celkem to bylo 75 příslušníků nejrůznějších konfesí z dvanácti zemí a čtyř světadílů.
Od roku 1838 se stále více duchovních různých denominací připojovalo k milleritskému hnutí a sami začali kázat adventní poselství. Byli mezi nimi i metodista Dr. Josiah Litch a Joshua V. Himes z církve zvané Christian Connection, k nimž se připojili bývalý lodní kapitán Joseph Bates a učitel James White.
Adventní hnutí směřovalo ke svému vrcholu. (Z tohoto adventního hnutí vzešla později církev adventistů sedmého dne.) Tehdy mělo 50 až 100 tisíc přívrženců ze všech protestantských církví v USA. Konaly se konference a stanová shromáždění a přitom se rozšiřovalo mnoho adventních deníků, týdeníků, měsíčníků, brožur, letáků, a to v Americe i mimo ni.
Čti Mat 24,36; Luk 24,13-35. Někteří věřící, kteří očekávali Kristův příchod, prodávali svůj majetek a uzavírali obchody. Přestali pracovat a někteří ani nesklidili úrodu. Avšak místo očekávaného vysvobození následovalo velké zklamání. Kristus nepřišel v období od jara 1843 do jara 1844, jak Miller předpokládal, ani 22. října 1844, jak věřil on a mnoho jeho stoupenců po prvním zklamání. Trpké zkušenosti umocňoval výsměch lidí. William Miller odmítl po tomto zklamání jakékoli další určování času. Druhý advent však očekával až do konce svého života v roce 1849.

K zamyšlení

- **William Miller napsal: „Zmýlil jsem se. Věřím, že jiní přijdou na to, v čem jsem se mýlil. I když... dvakrát zklamaný, nejsem poražený ani znechucený. Kolem je nepřátelství a posměch, ale já mám v mysli pokoj a stejnou naději na Kristův příchod jako dřív... Buďte věrní ve víře, aby vám nikdo nevzal vavřín života. Já jsem si pro sebe stanovil datum a u toho chci zůstat, dokud mi Pán nedá více světla – je to dnes, dnes, dnes – dokud nepřijde.“**

Žalm 32,8

Jak se tento slib splnil v adventním hnutí?

Vysvětlení

Čti Dan 8,14. Na základě tohoto textu dospěl Miller k závěru, že prorocké údobí 2300 let končí v roce 1844 (nesnažil se stanovit přesný den). Z tohoto textu vyplývá, že bude očištěna svatyně. Jak by ale mohla být svatyně očištěna, když jeruzalémský chrám, v němž se nacházela, byl od roku 70 po Kr. zničen? Miller se domníval, že svatyně představuje zemi, která může být očištěna pouze Kristovým příchodem na oblacích. 22. říjen odpovídal velkému dni smíření, kdy se očišťoval starozákonní chrám.

V noci z 22. na 23. října 1844 zůstali adventisté v Port Gibsonu a na modlitbách prosili Boha, aby jim vysvětlil jejich zklamání. Skupina, kterou vedl Hiram Edson, pevně věřila, že jim Bůh odpoví.

Ráno procházel Hiram spolu se svým přítelem kukuřičným polem. Hiram šel o kousek napřed. Náhle mu přišlo na mysl, že izraelský chrám měl dvě části. V den smíření přecházel velekněz ze svatyně do svatyně svatých, aby očistil chrám od hříchů. Edson viděl, jak Kristus přechází v nebi ze svatyně do svatyně svatých.

Čti 3 Moj 16,15-22. Edson vnímal tuto zkušenost jako silný podnět k tomu, aby hledal vysvětlení velkého zklamání. Po několik měsíců studoval Edson spolu s několika dalšími věřícími tuto tematiku. Došli k závěru, že očištění, o kterém se píše u Dan 8,14, se netýká země, ale nebeské svatyně.

Čti Luk 24. Edsonova zkušenost se podobá zkušenosti učedníků, které Ježíš doprovázel po svém zmrtvýchvstání do Emaus. Jasná, prorocky podložená řeč a setkání s Ježíšem změnily zklamané a ustrašené učedníky v apoštoly, kteří nesli zprávu o vzkříšeném Pánu do celého světa.

K zamyšlení

- **Jaký význam má poznání o Kristově službě ve svatyni a svatyni svatých a o očištění svatyně?**

Čtvrtek

2 Petr 3,8-10

Jak reagují nevěřící, ale i někteří věřící na zaslíbení o Kristově příchodu?

Pane, ke komu půjdeme?

Jak se zachovali křesťané očekávající druhý příchod, když Kristus 22. října 1844 nepřišel? Jak se vyrovnali s tak obrovským zklamáním?
Část křesťanů dospěla k závěru, že Kristův příchod se uskuteční, že chyba byla ve výpočtech. Těmto křesťanům hrozilo nebezpečí, že se budou pokoušet o nové výpočty a že prožijí další zklamání.
Jiná skupina vysvětlovala svůj omyl tak, že od 22. října je Kristovo království přítomno zde na zemi, a to duchovně.
Třetí, malou skupinu tvořili ti, kteří věřili, že výpočet prorockých časových údajů byl správný, ale že se zmýlili v tom, že očekávali jinou událost. Tato skupina křesťanů se na základě Písma domnívala, že advent bude doslovný a osobní a že k němu dojde v budoucnosti. Výrazným znakem této skupiny bylo uznání a zachovávání soboty jako dne odpočinku.
Tato skupina nadále respektovala datum 22. 10. 1844. Hiram Edson a jeho přátelé, s nimiž studoval Písmo, se drželi poznání, že v tento den přešel Kristus z nebeské svatyně do svatyně svatých. Přes své velké zklamání zaměřili tito věřící svou pozornost na Ježíšovu službu ve svatyni svatých, která byla zahájena právě 22. října 1844, soustředili se tedy na nové údobí Ježíšovy velekněžské služby a záchrany hříšníků.

K zamyšlení

- **Které biblické knihy zvláště pojednávají o druhém Kristově příchodu?**

Mat 4,19

Po prostudování dnešní stati odpověz na otázku, jak tento text souvisí se zkušeností Josepha Batese.

Z kapitána rybářem lidí

Jiným významným průkopníkem církve adventistů byl Joseph Bates. Tento námořní kapitán se vzdal tabáku a alkoholu ještě dříve, než se stal věřícím. Když se v roce 1829 připravoval na plavbu, manželka mu vložila do lodního kufru Nový zákon. Na základě četby této knihy a na základě svědectví jednoho ze členů posádky se Bates stal křesťanem. Na lodi, kde byl kapitánem, platila zvláštní pravidla: Každý den zde byla vyhrazena doba pro meditace a bylo zakázáno pít alkohol a klít.

Po svém setkání s Williamem Millerem v roce 1839 vyměnil Bates svou loď za „rybářskou lodičku“. Stal se nadšeným kazatelem. Byl především obhájcem soboty. Začátkem roku 1846 napsal malou knížku o sobotě. Nevěděl, z čeho ji bude hradit, ale počítal s Boží pomocí.

Jednou ho manželka poslala do obchodu pro mouku. Neměli dost prostředků a Joseph přinesl jen malý nákup. (Čti Fil 4,19; 1 Moj 22,14) Tenkrát Bates řekl: „Hospodin vidí.“ („Hospodin opatří.“ – kralický překlad) Za půl hodiny šel na poštu. Dostali dopis, v němž bylo deset dolarů. Bates se ihned vrátil do obchodu a objednal pytel mouky. S novou odvahou a jistotou, že Bůh celou záležitost vede, šel do tiskárny a nechal vytisknout tisíc kusů své brožury „Sedmý den sobota, věčné znamení“. Tato kniha přivedla mnoho lidí ke svěcení soboty.

K zamyšlení

- **Spolehl ses už někdy na Boží slib? Najdi si texty: 1 Moj 22,14 a Mat 6,34. Jak vypadá život věřícího, který bere tato slova vážně?**

Uložit

1. Církev adventistů se již od svého vzniku vyznačuje dvěma hlavními rysy:
   a) má evangelizační poslání – jejím úkolem je vést lidi ke Spasiteli,
   b) zdůrazňuje radostnou zprávu, že Ježíš se brzy vrátí.
2. V důsledku sociálního a hospodářského neklidu si lidé uvědomili, že se blíží hodina soudu.
3. Kolem roku 1840, po svém obrácení, sehrál William Miller důležitou roli v křesťanství Spojených států. Jeho biblické bádání a evangelizační kampaně přispěly k velkému probuzení, pokud šlo o očekávání Ježíšova návratu.
4. Protože Kristus ve stanovený den nepřišel, nastalo velké zklamání.
5. Hiram Edson přišel s vysvětlením, které přijala řada milleritů.
6. Joseph Bates vnesl do této skupiny poznání o sobotě.

Otázky k diskuzi

1. Jak lze porozumět skutečnosti, že věřící ze všech denominací se připojovali k Millerovu adventnímu hnutí?
2. Jak chápeš úkol jednotlivce v Božím plánu (zde W. Millera)? Nesvěřuje Pán Bůh člověku příliš velkou odpovědnost?
3. Liší se nějak odpovědnost adventisty od odpovědnosti křesťana jiného vyznání?
4. Jak si dnes křesťané různých denominací představují Boží království a jeho příchod? Proberte jednotlivá vyznání.
5. V době vzniku adventního hnutí vstupují na scénu Darwin, Nietzsche a Marx. Lze na tuto skutečnost vztáhnout text Mat 13,24-30?

Ze života Williama Millera
„Jdi a řekni to světu!“
„Ne, Bože, ne! Neumím přece kázat.“
„Jdi a řekni to světu!“
Stále znovu a znovu slyší William Miller tento hlas ve svém nitru. Třináct let mu vzdoruje. Nemůže a nechce zprostředkovat své poznání druhým lidem. Po celou tu dobu bojuje s Bohem a se svým svědomím.
Když už nemůže dál tento vnitřní boj snášet, přichází jednoho rána roku 1831 na zvláštní myšlenku: Uzavře s Bohem smlouvu. Modlí se: „Pane, pokud mě někdo vyzve, abych o svém poznání kázal, budu kázat. Jinak ne.“
Je samozřejmě skálopevně přesvědčen, že jeho – padesátiletého farmáře a smírčího soudce – nikdo nevyzve k tomu, aby kázal! Je to absurdní myšlenka, protože se o to ještě nikdy nepokoušel. Sotva však dokončí modlitbu, někdo klepe na dveře. Návštěvník je z malého baptistického sboru v sousední obci a jménem svého sboru prosí Williama, aby měl u nich příští neděli kázání.
Pro Williama Millera je to neuvěřitelná rána. Teď už nemůže pochybovat. Má tedy opravdu veřejně zvěstovat to, co vyčetl z Písma! A tak příští neděli přináší zvěst o druhém Kristově příchodu. Posluchači jsou uchváceni...

NA STAVBĚ

„...jeho služebníci jsou plápolající oheň.“ Žid 1,7

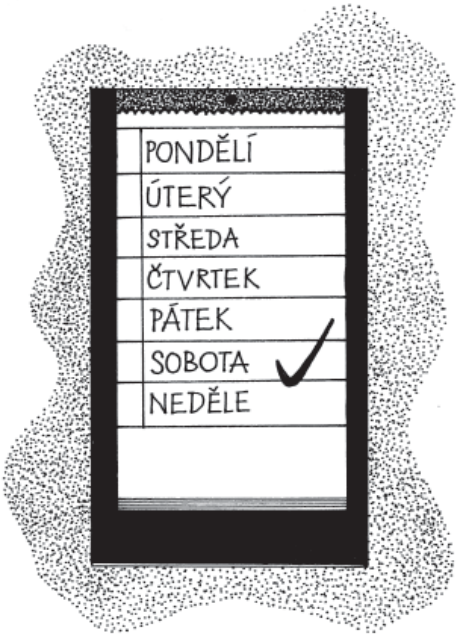

10

Jistě už jsi někdy viděl vyhaslé táborové ohniště. Před několika hodinami v něm ještě hořel oheň, ale teď je po všem. Najednou se ale znovu vznítí. Něco podobného se stalo i v naší církvi. Po velkém zklamání v roce 1844 mnoho lidí ztratilo naději, zdálo se, že oheň vyhasl. Znovu však vystoupilo několik dynamických křesťanů, kteří oživili skomírající milleritské hnutí a dali mu nový obsah.
Cítili, že jejich spoluvěřící potřebují věroučnou jistotu. Vnímali také stále větší odpovědnost za poznání, že právě světlo
- o Kristově velekněžském díle v nebeské svatyni,
- o závaznosti soboty a
- o poslání prorockého charizmatu

může prozářit nejistotu a pochyby věřících.
Velký význam mělo vystoupení Edsona, který vysvětlil, co se ve skutečnosti odehrálo 22. října 1844, a tak zavedl učení o nebeské svatyni. Nadšený Bates přišel s poznáním o sobotě jako o Božím dni odpočinku. Třetí průkopnicí byla v té době Ellen Whiteová. Zaujetí, studijní úsilí a nadšení těchto lidí vrcholilo během šesti významných setkání v roce 1848 (tzv. sobotních konferencí).
V roce 1844 se zdálo, že oheň adventní naděje na Kristův příchod zeslábl a že vyhasne. Avšak v roce 1848 plamen adventního očekávání, proměněného a obohaceného, znovu vzplál.

Neděle

Mat 17,20

Jaké „hory“ stály před lidmi, kteří navzdory svému zklamání věřili, že se Kristus brzy vrátí?

Hledání a poznání

Nejvýraznějším rysem skupiny milleritů, kteří se shodli v názoru na nebeskou svatyni, bylo uznání sedmého dne týdne – soboty jako biblického dne odpočinku. Svěcení soboty bylo v Severní Americe známo již kolem r. 1671. Tehdy totiž baptističtí exulanti z Anglie založili první sbor baptistů sedmého dne. O deset let později se k nim hlásilo již 1136 členů. Pod vlivem tvrdých nedělních zákonů začali baptisté upozorňovat veřejnost na sobotní přikázání mnohem důrazněji.

A tak se stalo, že v 19. století členka Církve baptistů sedmého dne Rachel Oakesová-Prestonová přesvědčila několik milleritů ve státě New Hampshire o závaznosti Božího přikázání o sobotě. Výsledkem její aktivity bylo, že už v březnu 1844 začal jako první adventní věřící světit sobotu metodistický kazatel Frederick Wheeler. Po říjnovém zklamání se k němu připojilo dalších 15-18 věřících.

Když v únoru a v březnu 1845 vyšlo z pera milleritského kazatele D. M. Prebleho (28. 2. 1845) pojednání o sobotě, mnozí adventní věřící zaměřili svou pozornost na biblický den odpočinku. Mezi obhájce soboty se tehdy zařadili i Josef Bates a John N. Andrews.

Milleritský kazatel James White a E. G. Harmonová se při setkání s Batesem vyjádřili k sobotě odmítavě. Když si však již jako manželé Whiteovi (uzavřeli sňatek v srpnu 1846) důkladně přečetli Batesův traktát o sobotě, biblické důvody je přesvědčily. E. G. Whiteová později napsala: „V srpnu 1846 jsme začali zachovávat, zvěstovat a veřejně obhajovat biblickou sobotu.“

K zamyšlení

- **Jak Bůh pomáhal prvním adventním věřícím „odstraňovat hory“?**
- **Jaký význam má pro tebe poznání o sobotě? Proč?**

1 Kor 14,4b

K čemu mají sloužit vidění a sny, které Bůh dává svým prorokům?

Ellen Whiteová

Kdo byla Ellen Gold Harmonová? Narodila se v roce 1827. Pocházela z věřící metodistické rodiny, která v letech 1840-1842 navštěvovala v Portlandu Millerovy přednášky. Ellen byla ve 13 letech na vlastní žádost pokřtěna ponořením. Její rodiče a sourozenci všemožně podporovali šíření adventního poselství. Právě kvůli tomu však byla v září 1843 celá rodina Harmonových z metodistické církve vyloučena.

Mezi těmi, kdo po zklamání z milleritského hnutí zůstali věrní, se v pravou dobu projevil dar proroctví. Mladá Ellen Harmonová měla dva sny, díky nimž pochopila, že má jít spolu s ostatními věřícími cestou, která vede k Božímu Beránkovi. Nevěděla přesně, co si má o těchto snech myslet. Vyprávěla je tedy kazateli, který jí řekl: „Ellen, Pán Bůh tě připravuje pro zvláštní úkol.“

Když se jednou v prosinci 1844 sešlo pět sester k modlitbě, Bůh povzbudil víru „malého stáda“. Během této modlitby prožila sedmnáctiletá Ellen své první vidění. Viděla úzkou cestu, po které šli věřící ke krásnému městu. Kdo neupíral svůj zrak na Krista, padl vedle cesty. Potom viděla Kristův příchod a vzkříšení těch, kdo mu uvěřili. Ellen se v roce 1846 provdala za Jamese Whitea, který později řekl: „Od začátku až dodnes byla vrcholem mého štěstí...“ Jejich plné zaujetí Boží věcí a velmi tvrdý život s sebou přinesly mnoho problémů. Ale vydrželi. Ellen sehrála při rozvoji církve adventistů důležitou roli. V průběhu sedmdesáti let dostala od Boha téměř dva tisíce snů a poselství.

K zamyšlení

- **Co nám Bůh říká o 19. století tím, že povolal E. G. Whiteovou k prorockému úkolu?**
- **Přečti si poslední kapitolu knihy „Cesta ke Kristu“ od Ellen Whiteové. Čím tě tato kapitola oslovila?**

Úterý

Přísl 29,18

Co se stane, když člověk neposlouchá, co mu Bůh říká, když nevnímá, co mu Pán zjevuje?

Podaná ruka

Původně chtěl Bůh ve svém díle použít dva muže. Ti však odmítli předávat přijatá vidění, a proto si vyvolil ženu. Ellen Whiteová dostávala vidění různými způsoby:

1. v nočních snech,
2. když psala nebo se modlila – bez fyziologických projevů,
3. na veřejnosti – s fyziologickými projevy.

Když dostala vidění na veřejnosti, vnímali lidé kolem velmi intenzivní projev Boží přítomnosti. Na počátku vidění ztratila fyzickou sílu a zmocnila se jí síla nadpřirozená. Barva jejího obličeje a krevní pulz zůstávaly normální, navzdory tomu, že během vidění vůbec nedýchala. Oči měla otevřené, nebyly strnule upřené na jedno místo, ale zdálo se, že něco pozorně sleduje. Když vidění skončilo, zhluboka se nadechla a po deseti minutách ještě jednou. Pak začala znovu pravidelně dýchat a vrátila se jí normální síla.

Joseph Bates se nejdříve domníval, že má psychické potíže. Jako bývalého námořního kapitána ho však přesvědčila skutečnost, že v jednom vidění spatřila určitý počet vesmírných těles a přesně popsala hvězdy a planety, i když neměla žádné vzdělání v oboru astronomie.

K zamyšlení

- **Bible udává čtyři kritéria pro rozpoznání pravého Božího posla a proroka: Iz 8,20; Mat 7,20; Jer 28,9; 1 Jan 4,2.**
- **Ellen Whiteová se domnívala, že není schopna předávat poselství, a přece se na Boží výzvu rozhodla tento úkol přijmout.**

Skut 2,42

Vyjmenuj čtyři typické znaky prvokřesťanského společenství.

Sjednocení

Věřící, kteří se spolu s Millerem připravovali na Kristův příchod, se po zklamání vyznačovali dvěma významnými rysy: zachováváním soboty a učením o svatyni. Tito adventní věřící sdíleli stejné přesvědčení, ale patřili k různým církvím. A tak do vznikajícího společenství vnášeli různé charakteristiky těchto církví. V dubnu roku 1848 se konalo setkání 35 až 40 adventních věřících, jehož cílem bylo „sjednocení na základě významných pravd“. Toto první setkání bylo natolik úspěšné, že v tomtéž roce se uskutečnilo ještě dalších pět (najdi na mapě místa, kde se tato setkání konala).

Doba a místo setkání	**Studované téma**
1. Duben, Rockey Hill	Sobota, zákon, trojandělské poselství
2. Srpen, Volney	Sobota, podobenství o deseti družičkách, prosba o Ducha svatého
3. Srpen, Port Gibson	
4. Září, Rockey Hill	
5. Prosinec, Dorchester	Jednání o vydávání adventního časopisu

Čti Skut 15,2.

Cílem „sobotních konferencí“ adventních věřících bylo hledání důležitých pravd obsažených v Božím Slově, které zůstávaly dlouho nepoznány, byly zasypány prachem lidských tradic nebo které nepřítel po staletí zahaloval bludy a falešným učením.

Ellen Whiteová vyzývala k tomu, aby se nevedly dlouhé diskuze o rozdílných postojích k detailům, ale aby se věřící sjednotili v základních bodech. Napsala: „Často jsme byli dlouho vzhůru, někdy i celou noc, prosili jsme, abychom při studiu Písma získali větší světlo. Bratři se často scházeli ke společnému studiu, aby porozuměli významu Bible...“

K zamyšlení

- **V podstatných věcech je nezbytná jednota,**
- **v nepodstatných vzájemný respekt**
- **a ve všem láska.**

Čtvrtek

Ef 4,3-6

Co je charakteristické pro křesťanské společenství?

1848

Čtyři roky po zklamání v roce 1844 se věřící sjednotili v pěti základních bodech, které vyplynuly ze zkoumání Písma na „sobotních konferencích“. Na základě tohoto učení vznikla církev adventistů. Toto učení se vlastně nezměnilo od roku 1848, kdy hrstka věřících intenzivně studovala Písmo. Kromě učení o hříchu, spasení a smíření v Kristu, které vyznávají také ostatní křesťanské církve, byly přijaty i další poznatky, specifické pro adventisty.

1. Druhý Kristův příchod. Nastane již brzy, bude osobní a bude předcházet tisíciletí (Zjev 20).
2. Svatyně. Kristova služba v nebeské svatyni je tak jako služba velekněze ve svatyni svatých popsána ve 3 Moj 16 a také v Dan 7,9.10; 8,13.14.
3. Sobota. Sedmý den týdne, sobota, je dnem Božího odpočinku.
4. Duch proroctví. Dar proroctví, který pochází od Boha, se projevuje stejně jako v biblických dobách.
5. Stav mrtvých. Duše člověka není nesmrtelná. Smrt je stav, ve kterém člověk nic neví a nevnímá. Bůh daruje věřícím nesmrtelnost při vzkříšení.

První adventisté se sjednotili také ve výkladu hlavních linií proroctví obsažených v knihách Daniel a Zjevení. Jednota v uvedených klíčových pravdách nebyla důležitá jen v době průkopníků, ale je podstatná i dnes. Žádnou z nich nelze obejít. Zpochybnění jednoho bodu má vliv i na další z nich.

K zamyšlení

- **Přesvědčil ses, že poselství, které nese církev adventistů, je opravdu biblické?**

1 Kor 14,40.

Přemýšlej o tom, jak jsou uspořádány různé aktivity ve vašem sboru.

Je organizovaná církev Babylonem?

Adventní věřící opustili své církve a chtěli zůstat hnutím. Toto hnutí však rostlo a vyvíjelo stále více činností. Aby se vyhnuli problémům, začali James White a Joseph Bates vydávat adventním kazatelům oficiální pověření.

V dubnu 1858 se v Battle Creeku sešla skupina adventistů vedená Johnem Andrewsem, aby diskutovala o finanční podpoře kazatelů. Na základě 1 Kor 16,2 bylo rozhodnuto, že adventní věřící budou pravidelně odkládat určitý obnos na platy kazatelů. V letech 1860-1875 byla napsána řada článků týkajících se biblického postupu dávání desátků z příjmů na Boží dílo (viz Mal 3,8-12; Mat 23,23). V roce 1878 bylo stanoveno odevzdávání desátků pro šíření evangelia.

Sborové budovy a nakladatelství nebyly vlastnictvím církve, ale jejích členů. Vedoucí skupin adventistů ze sedmi amerických států se sešli v Battle Creeku, aby diskutovali o tomto problému. Hledali vhodné jméno pro církev: Bratři, Malé stádo, Zachráněný lid, Světitelé soboty. Nakonec byl jednotně, s výjimkou jediného hlasu, přijat název Adventisté sedmého dne.

O něco později vytvořily všechny sbory v Michiganu sdružení. V roce 1863 se setkala delegace všech sdružení a vznikla Generální konference. Jejím prvním předsedou se stal John Byington.

K zamyšlení

- **Chápeš, jaký smysl má církevní organizace? Podporuješ církev? Pokud ano, jak?**

Uložit

Ujasnili jsme si, jak Církev adventistů sedmého dne vznikla, jak se formovala a jak byla organizována (1848-1863).
Velkým přínosem pro církev byli Joseph Bates, James a Ellen Whiteovi a John Andrews. Pod Božím vedením odevzdala Ellen Whiteová svůj život do služby církvi, a přispěla tak k jejímu růstu a rozvoji.
Časem adventní věřící dospěli k poznání, že rostoucí hnutí nemůže zůstat bez organizace. Důkladné zkoumání Bible a modlitby je vedly k objevení zapomenutých biblických pravd
- o Kristově návratu,
- o svatyni.
- o sobotě,
- o duchu proroctví,
- o stavu člověka po smrti.

Otázky k diskuzi

1. Hledáš v Bibli, aby ses přesvědčil, že opravdu věříš tomu, co učí?
2. Je pro tebe sobota svátečním dnem?
3. Četli jsi už nějakou knihu od E. G. Whiteové? Pokud ne, proč?
4. Jaký význam má církevní organizace?

Pro mně nové: _____

_____

Neporozuměl jsem: _____

Moje rozhodnutí: _____

_____

_____

KŘIŽOVATKA

„Svůj lid jsi vedl jako stádce...“ Žalm 77,21

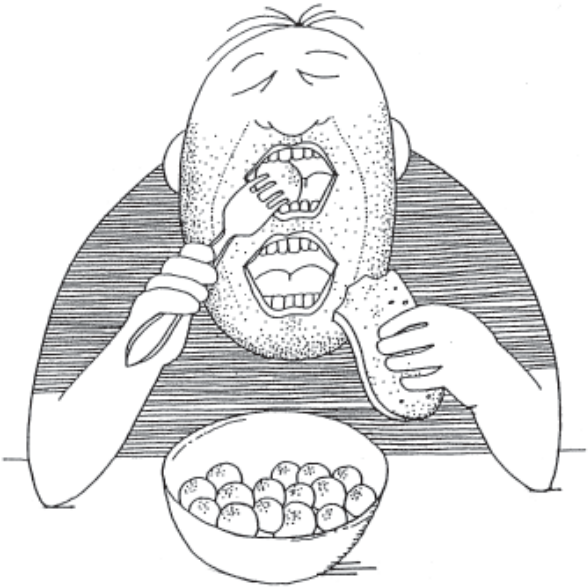

„Naději máme v srdce vloženou, že brzy přijde Kristus Král.
Vzhlížíme k nebi vírou přepevnou, sám Bůh nám do srdce ji dal.
Víme, že už přijde čas, znamení zní jasný hlas;
zpívat chceme písně chval, haleluja, Kristus Král!
Naději máme v srdce vloženou, již brzy přijde Kristus Král.

Naděje sílí, zmocňuje se v nás, Pán už je téměř ve dveřích.
Již brzy přijde, ukazuje čas, jak čteme v jeho proroctvích.
Soudu doba nastává, církev Boží povstává,
hlásá světu poselství: přijde Pán, ať každý ví.
Naděje sílí, zmocňuje se v nás, již brzy přijde Kristus Král.“
Píseň č. 77

Neděle

1 Tes 2,9

Porovnej život a dílo Jamese Whitea s životem apoštola Pavla. Co tě udivuje?

James White

Když adventisté dospěli k rozhodnutí, že by měli do své církve vnést organizační řád, začaly vznikat takové instituce jako školy, nakladatelství, nemocnice a sbory. Jedním z významných organizátorů církve byl James White. Pracoval neúnavně – přivedl ke Kristu více než tisíc dvě stě lidí. Na začátku manželství měli James a Ellen Whiteovi jen málo prostředků. Proto James kromě toho, že pracoval jako kazatel, autor a nakladatel, také kácel stromy a sekal travnaté pozemky. Evangelizační práci by byl rád věnoval všechen svůj čas, ale musel také vydělávat peníze pro rodinu.
Čti Kol 1,9.10. V roce 1849 vydal James White časopis Present Truth (Přítomná pravda), který dodnes vychází jako týdeník pod názvem Adventist Review. V roce 1874 se stal předsedou Generální konference. Dále vedl publikační činnost, institut zdraví, misijní institut a výchovnou práci církve adventistů. James White naplnil svůj život prací. Zemřel v šedesáti letech.
Mezi známé průkopníky patří také J. N. Loughborough, autor první knihy o dějinách církve adventistů, a Uriah Smith, který sepsal výklad knih Daniel a Zjevení.

K zamyšlení

- **Do čeho investuješ svůj čas a sílu?**

Juda 3

Je možné, abychom přišli o to, co nám bylo jednou darováno?

Minneapolis 1888

V roce 1863 byla již církev oficiálně ustavena a zorganizována. Hlásilo se k ní asi 3 500 členů. Tento počet vzrostl v roce 1888 asi na 26 000 členů. Kazatelé působili především jako evangelisté a rozšiřování knih a časopisů přineslo své ovoce. Při evangelizaci se kladl důraz na Boží zákon. Před duchovními jiných církví bylo třeba obhájit zachovávání soboty a jiné biblické pravdy a bylo nezbytné jim toto učení důkladně vysvětlit. Proto bylo nutné dokázat trvalou platnost zákona. V polemickém zápase dostávaly někdy životodárné pravdy a svědectví o spasení v Kristu podobu suchých formulací. E. G. Whiteová a někteří kazatelé Církve adventistů s.d. v 80. letech postřehli v kázáních a ve svědectvích věřících tento nedostatek a začali na něj upozorňovat. Sestra Whiteová roku 1890 konstatovala: „Jako lid jsme natolik zvěstovali zákon, že jsme vyschli jako hory v Gilbóe, které jsou bez rosy i deště (2 Sam 1,21). V zákoně musíme zvěstovat Krista. Potom bude mít naše zvěst sílu a náplň, které utiší hlad Božího stáda. Vím, že naše sbory trpí nedostatkem poučení o ospravedlnění skrze víru v Krista..."

„Zápas o víru jednou provždy odevzdanou Božímu lidu"

O tomto problému se hovořilo na zasedání Generální konference v Minneapolisu roku 1888. Dva mladí kazatelé, Jones a Waggoner, přednesli promluvy, v nichž na základě biblických textů připomínali, že člověk je zachráněn vírou a tím, co Bůh vykonal v Ježíši Kristu, nikoli na základě svých skutků. Účastníci tohoto zasedání Generální konference se octli na významném rozcestí. E. J. Waggoner ve svých přednáškách vyzýval přítomné, aby se jejich hlavním životním zájmem a ústředním bodem jejich zvěsti stal Kristus a jeho spravedlnost.

Bezprostředně po jednání na konferenci v Minneapolisu se díky neúnavnému úsilí E. G. Whiteové, E. J. Waggonera a A. T. Jonese začalo toto částečně opomíjené poselství o ospravedlnění potvrzovat mezi adventními věřícími v Severní Americe, Anglii a v Austrálii. Začalo být opět uplatňováno a nabývalo na aktuálnosti také v kurzech pro kazatele a v publikovaných článcích.

K zamyšlení

- **Čti 2 Kor 5,18-21. Co vše se dělo a děje při ospravedlnění člověka?**
- **Božímu lidu neustále hrozí nebezpečí, že sejde z cesty. Co nám tato skutečnost říká o díle nepřítele spasení? (Viz také první vidění E. G. Whiteové.)**
- **Co dělá Boží Beránek, když působí nepřítel?**

Úterý

Ámos 4,12

O čem se dá diskutovat v souvislosti s tím, že jednou budeme stát tváří v tvář svému Pánu?

Oživení a reformace

Generální konference roku 1888 byla pro mladou církev významnou událostí – představovala jakýsi bod obratu. Ellen Whiteová přispěla svými spisy k tomu, že místo lidských zásluh se začala zdůrazňovat víra. Po roce 1888 vyšly její knihy „Cesta ke Kristu“, „Touha věků“, „Myšlenky z Hory blahoslavenství“, „Kristova podobenství“, v nichž vyzvedla Boží lásku a milost a Krista jako střed naší víry.

Sestra Whiteová v roce 1902 napsala: „Oživení a reformace se musí uskutečnit pod vedením Ducha svatého. Oživení a reformace jsou dvě odlišné skutečnosti. Oživení znamená obnovu duchovního života, probuzení rozumových i citových schopností. Reformace znamená reorganizaci, změnu představ, názorů, návyků a pracovních postupů. Reformace nepřinese žádoucí ovoce spravedlnosti, pokud Duch neprobudí věřící. Oživení a reformace mají vykonat zvláštní dílo; musí ale působit zároveň.“

K zamyšlení

- **Co by se asi stalo, kdyby si adventisté včas neuvědomili důležitost ospravedlnění z víry?**
- **Je správné, když v souvislosti s prací, která se na tomto světě koná pro Boha a pro věčnou záchranu lidí, zvažujeme využití co nejefektivnějších metod a prostředků? Pokus se svou odpověď vysvětlit trochu podrobněji.**

Skut 17,11

Co mělo za následek důkladné studium Písma v Beroji, v době reformace, v adventním hnutí?

Výchova a školství

Při sledování rozvoje mladé Církve adventistů s.d. zjistíme, že žádný z významných kroků při dotváření organizační struktury nebyl unáhlený. Ať již šlo o otázky věroučné, organizační, finanční, ediční nebo zdravotní, Bůh vždy připravil danou věc v pravý čas.

Jedním z nejpozoruhodnějších důsledků oživení, k němuž došlo v roce 1888, byla výrazná změna, pokud šlo o zaměření a rozmach adventistického výchovného systému. Adventisté, kteří očekávali, že se Kristus již velmi brzy vrátí, nepřikládali vzdělání svých dětí žádný význam. Proč také? Jestliže měl Kristus brzy přijít, nemělo smysl vzdělávat své děti. E. G. Whiteová však předala církvi inspirované rady týkající se právě výchovy a školství. První adventistická škola byla otevřena v roce 1872. Statistika z roku 2000 uvádí, že církev v té době spravovala již 4 809 základních škol, 1 161 středních škol, 94 vysokých škol a univerzit.

Právě dnes, kdy se lidé stále více obávají konce světa, je důležité, aby se děti a mládež dozvěděly o Boží nabídce a aby se naučily navzdory špatným perspektivám pro tento svět žít v naději, pokoji a lásce.

Sobotní škola

V 50. letech 19. století James White jako první vedl věřící ke vzdělávání mládeže a dětí. Napsal: „Hodláme vydávat malý měsíčník pro mládež... Děti by měly mít svůj vlastní časopis, který by je zaujal a poučil... V každém čísle chceme uveřejnit čtyři nebo pět biblických úkolů formou otázek, tedy na každý týden jeden úkol pro sobotní školu.“

První čtyři úkoly, které J. White napsal, vyšly v srpnu 1852 v prvním čísle časopisu Youth’s Instructor (Učitel mladých). Autor tehdy sotva předpokládal, že by mohly být použity jako pomůcky při studiu Bible v sobotních shromážděních dospělých členů. Šlo mu spíše o to, aby v mladých lidech probudil zájem o studium Bible a aby rodičům ukázal způsob, jak mohou své děti doma vyučovat.

K zamyšlení

- **Jak lze v dnešní době a v naší zemi získat křesťanské vzdělání a výchovu, které by co nejvěrněji odpovídaly Bibli?**

Čtvrtek

3 Jan 2

E. G. Whiteová: „Zdraví si máme chránit stejně svědomitě jako charakter.“

Zdravotní dílo

V 19. století existovaly velmi podivné zdravotní koncepce a praktiky. Když prezident George Washington těžce onemocněl, lékaři mu dvakrát pouštěli žilou. Nechali ho kloktat ocet a vodu. Domnívali se, že má v sobě nadbytek životní síly. Jídelníček jednoho Američana žijícího v tehdejší době obsahoval následující pokrmy: vařené tučné vepřové maso v poledne, večer biftek a šunka a chléb namáčený v sádle...

E. Whiteová měla v roce 1863 vidění o zdravotní reformě. Adventisté se měli stát průkopníky zdravého životního stylu, vyváženého programu a přírodních léčebných prostředků. Později také zdůrazňovala propojení duchovního, duševního a tělesného zdraví a rozvoje.

Na poli preventivní medicíny přispěla Církev adventistů sedmého dne ke vzniku a rozvoji Mezinárodní protialkoholické společnosti (ICPA), která dnes bojuje proti alkoholizmu asi v 50 zemích. Dalším příkladem aktivit organizovaných v současné době církví v oblasti zdraví je program s názvem „Jak přestat kouřit: pětidenní plán“, který úspěšně proběhl ve více než 100 zemích.

K zamyšlení

- **Co víš o psychosomatické medicíně – o vztahu mezi tělesným a duševním zdravím?**
- **Obilniny, ovoce, zelenina a luštěniny tvoří ideální jídelníček člověka (1 Moj 1,29).**
- **Víš, co je náplní programu NEW START? Které body tohoto programu uplatňuješ ve svém životě?**

Iz 55,1.2

Proč člověk odmítá dobré věci, které jsou mu nabízeny, a raději se spokojí s méně kvalitními?

Křupavé lupínky

Adventisté mohou s povděkem konstatovat, že již od roku 1848 postupně dostávali spolehlivé směrnice týkající se zdravotní reformy. Sestra Whiteová poukázala nejen na východisko z nesprávných návyků, ale také podrobně objasnila zásady péče o zdraví, která je povinností každého křesťana. Důraz na životní styl není přínosem pouze pro jednotlivce, ale má význam pro misijně zdravotní orientaci a službu celé církve.

V tomto směru byl významnou osobností mezi adventisty Dr. John Harvey Kellogg. Zmínka o tomto člověku ti možná připomene křupavé Kellogg's Cornflakes. John Kellogg opravdu „vynalezl" tyto kukuřičné lupínky. Jeho bratr je pak rozšířil do celého světa. John Kellogg byl velmi schopný a vzdělaný lékař, spisovatel a přední výzkumný pracovník.

Kellogg dal podnět k výstavbě slavného sanatoria v Battle Creeku, které se brzy stalo jedním z největších v USA. Vykonal toho pro církev opravdu hodně. Nebyl známý jen v Severní Americe – v Rotterdamu je po něm pojmenováno náměstí. Propagoval zdravou výživu a sestavoval vegetariánské jídelníčky.

Je politováníhodné, že tento muž sešel z cesty křesťanské víry. Upnul se k panteizmu (Bůh je všude a ve všem) a v roce 1907 vystoupil z církve adventistů.

Nemocnice v Kalifornii

Na výzvu sestry Whiteové, která měla ohledně této záležitosti vidění, začali bratři hledat vhodný pozemek pro vybudování nemocnice. Nakonec byl zakoupen pozemek v Kalifornii, kde vyrostla nemocnice Loma Linda a univerzita, která poskytuje vzdělání především lékařům a zdravotnímu personálu.

K zamyšlení

- **Jestliže vlastníš knihu „Cesta ke zdraví a životní harmonii", vyber si na základě obsahu jednu kapitolu a přečti si ji.**

Uložit

- James White výrazně přispěl k vybudování organizační struktury církve adventistů.
- Nepřítel spasení nikdy nepřestane usilovat o to, aby zkreslil zprávu o spasení a o Božím charakteru.
- Nedílnou součástí evangelia, zprávy o plnohodnotném životě, je také poselství o zdravém životním stylu.
- Zdravotní dílo a vzdělání představují dva nástroje, jejichž prostřednictvím lze šířit evangelium.

Otázky k diskuzi

1. **Proč vzniklo adventní hnutí a proč zde dosud existuje lid, který zvěstuje, jak Bůh hodlá vyřešit situaci tohoto světa?**
2. **Jaký úkol má církev adventistů? Svou odpověď odůvodni na základě biblických textů.**
3. **Co by dnes mohlo zabránit adventistům, aby splnili svůj úkol?**
4. **Jaký význam mají školy a vzdělání pro společnost a jak ji ovlivňují?**
5. **Co můžeš říct o poslání prorockých škol? (Viz 58. kapitola knihy „Patriarchové a proroci“.)**
6. **Přineste si do třídy sobotní školy knihu „Cesta ke zdraví a životní harmonii“ a přečtěte si její obsah. Tato kniha představuje základní inspiraci pro duchovní i psychosociální programy Církve adventistů s.d.**
7. **Které písně ve zpěvníku „Zpívejte Hospodinu“ hovoří o znameních doby a o blízkém příchodu Pána Ježíše? Vyberte si jednu z nich, přečtěte si ji a pohovořte společně o jejím obsahu.**

Pro mně nové: _____

_____

Neporozuměl jsem: _____

Moje rozhodnutí: _____

_____

_____

"JDĚTE KE VŠEM NÁRODŮM"

„Tam (v Troadě) měl Pavel v noci vidění: Stanul před ním jakýsi Makedonec a velmi ho prosil: ‚Přeplav se do Makedonie a pomoz nám!'"
Skut 16,9

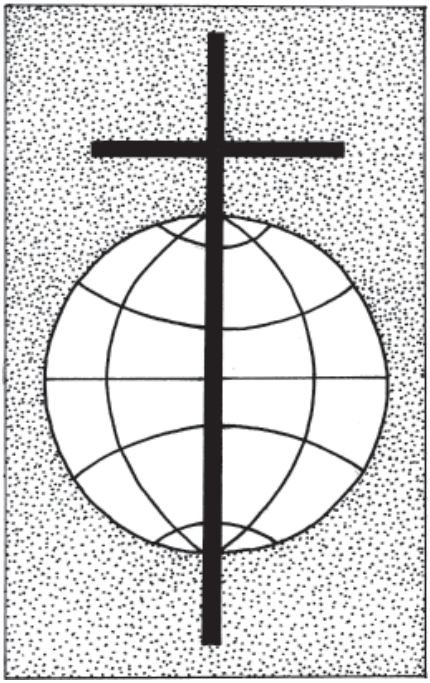

12

Ježíš učinil nemožné. Po dlouhém dni, kdy vyučoval lidi, rozmnožil několik chlebů a ryb a všechny jimi nasytil. To, co platilo pro jeho učedníky, platí v dnešní době i pro nás: „Dejte vy jim jíst!"
Ježíš vezme to, co mu dáváme, a rozmnoží to tak, aby to stačilo pro všechny. Úspěšná práce pro Krista nezávisí ani tak na číslech, sumách peněz nebo na nadání, ale na jasném cíli, živé víře a naprosté důvěře. Věříme-li, může Ježíš i dnes učinit to, co se nám jeví jako nemožné!

Neděle

3 Moj 27,30

Jaká souvislost existuje mezi duchovním životem a materiálními věcmi?

Podpora církve (desátky)

Organizace má církvi umožnit lépe sloužit uvnitř i vně. Důležitým krokem při budování církevní organizace bylo zajištění finanční odměny pro kazatele. V roce 1854 začalo být poselství hlásáno novým způsobem – ve velkých stanech. Velké zástupy lidí přicházely, aby vyslechly zvěst o Ježíši. Bylo nezbytné, aby řada kazatelů věnovala organizační přípravě a péči o náležitý průběh evangelizace veškerý svůj volný čas. Proto nebylo možné, aby tito kazatelé žili bez pravidelné odměny za svou práci. Misijní služba se rozvíjela velmi dynamicky, brzdil ji však nedostatek prostředků. James White o tom napsal: „Neměla by být každá skupina stanových kazatelů zbavena starostí o zajištění prostředků? Bratři, uvažujte o tom. Kéž Pán požehná svému lidu a usměrní jej.“
Bratři o tom přemýšleli a jako obvykle hledali východisko z obtížné situace tak, že prosili o světlo z Božího slova. Výsledkem zkoumání této otázky na základě Písma bylo, že doporučili „systematickou podporu díla na principu desátků“. Dary se odevzdávaly každý týden a byly odstupňovány podle věku a příjmu.
Čti 4 Moj 18,21; 1 Kor 9,14. Adventní věřící schválili tento biblicky odůvodněný návrh dne 26. února 1859. O finanční prostředky se starali pokladníci, kteří k tomu byli zvoleni. Byl to další významný pokrok v církevní organizaci.
Dodejme, že tento způsob podpory Božího díla byl roku 1879 s konečnou platností nahrazen jednoduchým systémem desátků.
Můžeme ještě poznamenat, že díky tomuto systému je Církev adventistů s.d. nezávislá na státu.

K zamyšlení

- **O kterých Božích požadavcích ses až dosud dozvěděl? Které se dotýkají tvého vnitřního života, které života ve společnosti a které materiálních věcí?**
- **Jak ses až do této chvíle s těmito požadavky ztotožnil?**

Zjev 18,1

O jakou „zář“ se zde jedná?

Skromný začátek (tisk)

Samotná podstata evangelia přímo vyžaduje, aby se křesťané podělili s druhými o to, čemu věří. Když pročítáme dějiny adventního hnutí, zjistíme, že tištěné slovo bylo nejen důležitým prostředkem tohoto sdílení – nositelem informací pro lidi žijící vně adventního společenství, ale že dodávalo duchovní sílu, jistotu a vědomí sounáležitosti i samotným věřícím.

Co však mohlo v této věci podniknout několik kazatelů, kteří byli chudí jako ona příslovečná „kostelní myš“? Jakou podporu jim na počátku mohlo poskytnout asi sto věřících, kteří také nijak neoplývali bohatstvím?

Několik prvních publikací pojednávajících o pravdách, které adventní věřící právě poznali a které utvrzovaly jejich naději, napsali J. Bates a J. White. Podnětem k systematické vydavatelské činnosti však bylo až vidění E. G. Whiteové v listopadu 1848. Pod vlivem tohoto vidění řekla tehdy jednadvacetiletá Ellen svému manželovi: „Musíš začít vydávat časopis a posílat ho věřícím. Zpočátku může být malý. Jak ho lidé budou číst, začnou ti posílat prostředky, které použiješ na další tištění časopisu. Od počátku ho bude provázet úspěch. Z tohoto malého začátku vzejdou paprsky světla, které jasně ozáří svět.“

Za daných podnikatelských podmínek by takovýto počin předem znamenal neúspěch a krach. James však inspirovanou výzvu přijal vírou a ihned začal vydávat „malý časopis“. „Usadili jsme se a začali připravovat materiál pro ten malý časopis... Kapesní Bible, Crudenova konkordance a Walkerův starý slovník – to byla celá naše knihovna. Naše naděje na úspěch byla v Bohu.“ Prvních tisíc exemplářů časopisu Present Truth (Přítomná pravda) vyšlo tiskem v červenci 1849. „Když James přinesl výtisky prvního čísla, pokorně a se slzami v očích jsme prosili Pána, aby nechal své požehnání spočinout na chabém úsilí svých služebníků. Potom James připravil časopis k odeslání všem, o nichž se domníval, že si jej přečtou, a v cestovní brašně jej zanesl na poštu vzdálenou osm mil. Velmi brzy jsme obdrželi dopisy s prostředky na vydávání časopisu a s dobrými zprávami o tom, že mnozí lidé ochotně přijímají pravdu.“

Dnes má Církev adventistů s.d. na celém světě 57 vydavatelství a rozšiřuje literaturu ve více než 190 jazycích.

K zamyšlení

- **Čti 2 Král 7,9. Existuje nějaká analogie mezi postojem těchto mužů a postojem adventních věřících?**

Úterý

Skut 16,9.10

Kdy se Evropa poprvé dozvěděla o Kristu?

Evropa

V roce 1874 byl vyslán do Evropy John Nevins Andrews, původním povoláním učitel. Žena mu zemřela v roce 1872. Do Evropy přijel se svými dvěma dětmi. Ellen Whiteová tehdy napsala: „Posíláme vám svého nejlepšího muže.“ John Andrews byl opravdu neobyčejně nadaný a pilný. Četl Bibli v sedmi jazycích a znal nazpaměť velké části řeckého Nového zákona. Organizoval adventní sbory ve Švýcarsku, začal vydávat časopis Znamení doby a pořádal přednášky ve Švýcarsku, Itálii, Francii a v Německu.

Když mu v Evropě zemřela dcera, napsal: „Chytám se Boha znecitlivělou rukou.“ Napsal knihu o dějinách soboty a neděle. Nedopřál si odpočinku. Zemřel v Basileji ve věku 54 let.

Jako jeho nástupce byl z USA do Evropy vyslán B. L. Whitney. Pod jeho vedením bylo v Basileji roku 1884 založeno nakladatelství a tiskárna. Roku 1885 přijela do Evropy na dva roky Ellen Whiteová se svým synem Williamem. Navštívila adventní věřící ve Švýcarsku, Německu, ve Velké Británii, Švédsku, Dánsku a Norsku. Všude povzbuzovala malé nově vzniklé adventní sbory a především vyzývala knižní evangelisty k šíření evangelia. Později působil v Evropě další velmi nadaný muž – Ludwig Richard Conradi.

K zamyšlení

- **Zjisti, jaké knihy pojednávající o dějinách adventizmu máš k dispozici doma, jaké jsou ve sborové knihovně a kdo tuto literaturu čte?**

Iz 42,1.4

Je misijní poslání jen novozákonní?

Misie

Rozvoj adventistických misií v různých částech světa vždy souvisel a souvisí s výchovným působením. V listopadu 1889 založili delegáti zasedání Generální konference Výbor pro zahraniční misii. Vznik tohoto výboru svědčí o tom, že adventisté přijali misijní výzvu ze Zjevení 14,6; 10,11 a z Mat 24,14 za svou. Byli připraveni investovat veškeré své úsilí do hlásání tří andělských poselství „každé rase, kmeni, jazyku i národu“, aby mohl Kristus nastolit své království slávy.

Působení J. Andrewse bylo významným mezníkem v činnosti církve. Adventní církev se postupně stávala církví celosvětovou. Postupovalo se všude stejně: od rozšiřování tiskovin přes vyhledávání těch, kdo zachovávali sobotu, až po veřejná shromáždění a osobní kontakty.

V době, kdy v Evropě pracoval J. Andrews, působil v Londýně J. Loughborough. Později vznikaly skupiny v českých zemích a na Slovensku, v Maďarsku, Polsku, na Balkáně, v Rakousku a v Portugalsku. Koncem století bylo v Evropě asi 10 000 adventistů.

V roce 1885 bylo vysláno pět lidí do Austrálie. Po uplynutí jednoho roku již v Melbourne existoval sbor s 90 členy. V roce 1894 vzniklo sdružení zahrnující sbory v Austrálii, na Novém Zélandě a na mnoha ostrovech (Cookovy ostrovy, Fidži, Samoa, Nové Hebridy, Šalomounovy ostrovy a Nová Guinea).

Především díky práci kolportérů se zvěst adventistů šířila v Chile, Paraguayi, Bolívii, ve Venezuele, v Ekvádoru a v celé Střední Americe. V Africe bylo adventní dílo zahájeno na jihu. Proniklo také do Rhodesie, Malawi, Zambie a Lesotha.

Koncem 90. let 19. století měli adventisté své misijní základny na všech světadílech i na mnoha ostrovech.

K zamyšlení

- **Od koho jsi poprvé slyšel zvěst o Bohu a o Kristu? Jakou roli hraje tento člověk v tvém životě? Vedl tě ke Kristu?**
- **Znáš knihu „Cesta ke Kristu“?**

Čtvrtek

1 Petr 3,15b (čti též v kralickém překladu)

Proč by měl být křesťan schopen hovořit o své naději?

Rozhlas

V roce 1930 začala církev pod vedením svého hlasatele H. M. W. Richardse šířit adventní poselství i prostřednictvím rozhlasu. Pořad tohoto kazatele nazvaný „Hlas proroctví“ (Voice of Prophecy) se stal jedním z prvních rozhlasových náboženských programů vysílaných v Americe.
21. května 1950 se v televizi začal vysílat pořad W. Fagala „Víra pro dnešek“ (Faith for Today). O něco později se na amerických obrazovkách objevil pořad G. E. Vandemana „Je psáno“ (It is Written). Úspěchy těchto průkopníků povzbudily církev v různých částech světa k využívání rozhlasu a televize.
Adventističtí misionáři byli průkopníky i v používání moderních dopravních prostředků, jako byly misijní čluny, lodě a letadla.

K zamyšlení

- **Už ses někdy pokusil spojit prostřednictvím elektronické pošty s nějakým mladým adventistou v zahraničí?**

V knize „Skutky apoštolů“ vyhledej texty, z nichž je zřejmé, že jednotlivým apoštolům nebo skupinám věřících byla k misijní práci svěřena určitá území.

Organizační struktura církve

Církev adventistů má následující organizační složky, jejichž činovníci jsou voleni delegáty:
Generální konference – má na starosti oblast celého světa,
divize – má na starosti část Generální konference, většinou zahrnuje území několika států,
unie – zahrnuje několik sdružení (často území jednoho státu),
sdružení – má na starosti část unie – sbory na menším územním celku,
místní sbory.
Upřesněme si, že navštěvujeme sbory, které patří do Českého, Moravskoslezského nebo Slovenského sdružení v Česko-Slovenské unii. Patříme do Evro-Africké divize Generální konference Církve adventistů sedmého dne.
Existují také oblasti, kde se dílo teprve začíná rozvíjet – misijní pole.

K zamyšlení

- **Co víš o životě a činnostech mládeže v zemích Evro-Africké divize?**
- **Víš, které „území“ je svěřeno tobě osobně?**

Uložit

Jsme Bohu vděční, že vedl svým Duchem muže a ženy, kteří přijali za svou adventní zvěst a misijní poslání.
Tito lidé šířili evangelium všemi dostupnými prostředky.
Pochopili svou závislost na Bohu i na jiných věřících, a proto se mohli stát finančně závislými na církvi.
Všude na světě je třeba lidí vyslaných Bohem – misionářů.
Jsou to pouze slabí, smrtelní a chybující lidé, ale nesou „poklad v hliněné nádobě“.

Otázky k diskuzi

1. **Ellen Whiteová dostala zvláštní vidění například ohledně misijní práce v New Yorku. Věříš, že Bůh má své plány také pro město či obec, kde bydlíš?**
2. **Porovnej, jakými způsoby apoštolové misijně pracovali ve městech a mimo ně.**
3. **Jak bys reagoval na následující názor jednoho mladého adventisty: „Někdy si říkám, proč bychom měli vysílat misionáře do třetího světa? Tady bychom je potřebovali mnohem naléhavěji! Vždyť Západ dnes vůbec není křesťanský!“**
4. **Na co byste se zeptali adventního průkopníka, kdyby měl možnost přijít na vaši schůzku mládeže? Z čeho by asi měl radost? Čemu by se divil?**

Pro mně nové: _____

_____

Neporozuměl jsem: _____

Moje rozhodnutí: _____

_____

_____

TÉMEŘ PO 160 LETECH

„I zemřel Hospodinův služebník Jozue, syn Núnův, ve věku sto desíti let. Pochovali ho na jeho dědičném území v Timnat-cheresu v Efrajimském pohoří severně od hory Gaaše. Též celé ono pokolení se odebralo ke svým otcům. Po nich nastoupilo jiné pokolení, které neznalo Hospodina ani jeho dílo, jež pro Izraele vykonal.“
Soud 2,8-10

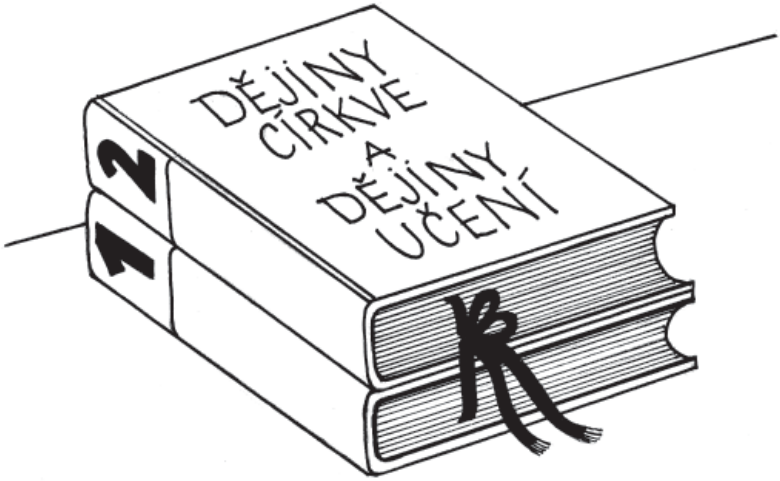

13

Psal se rok 1980. Spolu s jedním kazatelem z Německa jsme měli možnost stát u hrobu bratra Williama Millera a jeho manželky v Low Hamptonu ve státě New York. Po chvíli ticha jsem se kazatele zeptal: „Bratře, co myslíš, o čem by dnes kázal bratr Miller, kdyby vstal z hrobu?“

„Myslím, že by kázal totéž adventní poselství jako tehdy, protože neztratilo nic na své aktuálnosti. Viděl by samozřejmě pokrok díla, které tehdy tak skromně započal, a kázal by o to radostněji.“

Neděle

Luk 24,15b

Ví Kristus o zklamání jednotlivce nebo církve?

Nové začátky

Ježíšovi učedníci očekávali, že se Kristus ujme vlády nad světem ještě za jejich života a že pokoří pyšné římské protektory. Apoštolové prožívali veliké zklamáni, když jejich Mistr potupně zemřel na kříži a byl pohřben. Spolu s ním pohřbili i své naděje. Kdyby byli měli na paměti Ježíšova prorocká slova (Luk 9,44.45), mohli prožívat pokoj. Ani po slavném Kristově zmrtvýchvstání si dva učedníci, kteří byli na cestě do Emaus, neuvědomili, že Boží dílo Kristovou smrtí neskončilo, ale začalo. Pán Ježíš jim musel říct, že jsou nechápaví. Aby vlil do jejich srdcí novou naději, začal jim vykládat Písma o Mesiáši. Další události jim pak ukázaly cestu. V onom cizinci poznali svého Spasitele. Pochopili, že jejich zklamání je teprve začátkem díla křesťanské církve.
Právě tak tomu bylo i v adventním hnutí. Kdyby byli adventní průkopníci správně rozuměli Božímu slovu v Danielovi 8, Lukášovi 12 a v listě Židům 8 a 9, byli by se vyvarovali zklamání v roce 1844. To, co se stalo Kleofášovi, když spolu se svým přítelem procházel polem a kladl otázky cizinci, v němž nepoznal Krista, přihodilo se i adventním věřícím poté, co prožili velké zklamání. Tak jako Bůh použil Kleofáše, použil i Hirama Edsona. Když se Hiram Edson druhý den po zklamání ubíral společně se svým přítelem kukuřičným polem, začal si postupně uvědomovat souvislosti biblických textů, které předtím millerité buď přehlédli, nebo nesprávně pochopili. Zklamaní věřící z roku 1844 stále znovu a znovu studovali tyto texty, a tak vzniklo nové celosvětové náboženské hnutí.

K zamyšlení

- **Čti 1 Moj 32,27.28. Čím ti postoj zklamaných adventních věřících připomíná Jákobův zápas u Jaboku?**

Zjev 14,12

Jak se projevuje vytrvalost věřících?

Průkopníci v Čechách a na Moravě

Čechy

Antonín Šimon, mladý muž z Čech, se na své cestě po Německu stal členem Jednoty baptistů v Hannoveru. Četbou časopisu „Herold der Wahrheit“ (Hlasatel pravdy) se seznámil s adventisty sedmého dne. Když se vrátil do Roudnice nad Labem, svým příkladem a misijní prací, které se věnoval při svém povolání, přivedl ke Kristu několik lidí. Další lidé poznali na základě jeho svědectví adventní poselství a byli pokřtěni, když se se svou rodinou přestěhoval do Prahy.

1901 – J. P. Lorenz, mladý kazatel ze Spojených států, začal pracovat v Praze. 28. května 1902 bylo pokřtěno 15 lidí. Tentýž den byl založen první sbor s 20 členy.

1908 – Výsledkem misijní práce bratra E. Balcara, který poznal pravdu v Praze, bylo založení sboru v Luži u Pardubic.

V letech 1906-1913 – poselství se postupně dostává do dalších měst: Liberec, Ústí nad Labem, Jablonec nad Nisou, Teplice, Česká Lípa, Trutnov, Karlovy Vary.

Slezsko

1908 – Těšín, později Albrechtice, Orlová, Oldřichovice, Návsí, Nýdek.

1911 – Opava.

Morava

1912 – Brno, Olomouc.

1914 – Ostrava.

Slovensko

Již v roce 1896 bratr Benecke působil evangelizačně mezi německými obyvateli v Bratislavě. Roku 1902 pokřtil L. Mathe první křtěnce.

1911 – založen sbor v Bratislavě.

1912 – založen sbor v Košicích.

Úterý

Mat 13,52

Co dokáže dobrý učitel (učitel zákona)?

Staré i nové poklady I

Zklamání v roce 1844 přivedlo malou skupinu lidí, kteří zbyli z těch, kdo očekávali Kristův příchod, k důkladnému studiu Písma. Zkoumání Písma se stalo typickým rysem Církve adventistů s.d. Adventisté věřili tomu, co po celá staletí hlásala z Božího Slova křesťanská církev. Ale tak, jak to již před nimi dělali reformátoři, znovu vše ověřovali na základě Božího Slova. S Boží pomocí se jim tak podařilo „odvalit další kameny“ nesprávného chápání spasitelné zvěsti. Boží nepřítel se vždy snažil před lidmi skrýt nebo alespoň zkreslit důležité poznatky o Bohu a jeho plánech.

Adventní lid postupně poznával také nové aktuální skutečnosti a chápal je jasněji než doposud. Připomeňme si hlavní „poklady“, které byly při tomto studiu pod vlivem Božího Ducha objeveny:

1. Kristus vykonává službu v nebeské svatyni. Nebeská svatyně (nikoli Země) se od roku 1844 očišťuje.
2. Věčně platné desatero zahrnuje i 4. přikázání o sobotě jako o Božím dni odpočinku.
3. Křesťané, kteří na základě proroctví pochopili, že boj mezi Kristem a satanem brzy skončí, jsou povinni předat tuto naléhavou zvěst celému světu. To je důvod, proč vznikají misie.
4. Bůh se přiznal ke zklamanému lidu tím, že dal dar proroctví skromné Ellen Harmonové-Whiteové.

K zamyšlení

- **Čti Zjev 3,11**
- **Co máš?**

Zjev 14,12

Jak se projevuje vytrvalost věřících před Kristovým příchodem?

Staré i nové poklady II

5. Když se adventní věřící zabývali otázkou stavu člověka po smrti, zjistili, že učení o automatické nesmrtelnosti je nebiblické. Naší jedinou nadějí je vzkříšení.
6. Při přípravě na druhý Kristův příchod má být naše tělo chrámem Ducha svatého.
7. Kladli důraz na Boží zákon a sobotu, které byly v minulosti pošlapány. Po čase však bylo třeba kázat mnohem důrazněji o Kristově spravedlnosti a o spasení z víry.

Jako adventisté patříme k Božímu lidu, který Bůh má na této zemi již od Kristovy doby. Připomínáme důležité biblické skutečnosti, které byly zapomenuty, nikoli však proto, abychom se samoúčelně odlišovali od jiných křesťanů. Své aktuální učení nazýváme „přítomnou pravdou“.

Boží církev je společenství „reformované a stále se reformující“. Křesťan činí denně pokání a denně se obrací ke Kristu, aby byl schopen vnímat, zda se od něho nevzdaluje. Takto to má dělat celá církev.

K zamyšlení

- **Připomeň si dějiny křesťanské církve z pohledu Pána Ježíše Krista. Zjev 2-3**

Čtvrtek

Zjev 22,17

Jak přicházejí lidé do církve?

Proč jsem adventistou?

Zeptali jsme se jednoho mladého muže, proč je adventistou.
„Uvedl bych tři důvody.

1. Věřím v Krista. Nemohu prostě ignorovat to, co Bůh pro člověka udělal. Taky vnímám to, co dělá konkrétně pro mě. Bylo by to příliš mnoho ´náhod ´kdyby to nebylo Boží vedení. Někdy žasnu nad tím, že můj život se opravdu odvíjí tak, jak se o tom píše v Bibli, a ne třeba v koránu.
2. ‚Adventus‘ znamená příchod. Přiznávám, že Kristův druhý příchod se stal středem mé víry. Pochopil jsem, že na něj čekali všichni lidé z Bible, o kterých se často mluví: Eva, Adam, Pavel. Později na něj čekal i Martin Luther. Všichni tito lidé byli vlastně adventisté. Myslím, že v Kristův příchod musí věřit každý, kdo věří v Boha Bible.
3. Zdá se mi docela logické, že se ztotožňuji s tím, co učí adventisté. Do které jiné církve bych měl patřit? Každé jiné vyznání obsahuje věci, které ignorují některé biblické výpovědi. Zdá se mi, že učení adventistů je nejblíže Bibli. V kterékoli jiné církvi bych musel často říkat: ‚Lidi, copak nevidíte, že v Bibli je to takhle...?‘

Myslím, že adventní hnutí a církev, která z něho povstala, je Boží mistrovské dílo.“
R. C.

K zamyšlení

- **Čti žalm 139,23.24. Jakým způsobem konfrontuješ svůj vlastní život s Boží vůlí – s Boží cestou?**

Jan 14,3

Co dělá Ježíš od té doby, co opustil zemi?

Ježíš se vrátí

Spolu se všemi křesťany očekáváme, že Kristus se vrátí „soudit živé i mrtvé“. Přijali jsme pověření připomínat okolnímu světu, že tento příchod již brzy nastane a že se bude týkat každého člověka. Již se nesnažíme stanovit datum, kdy k této události dojde. Druhý Kristův příchod bychom měli očekávat se stejným nadšením a netrpělivostí jako naši duchovní předkové.

Evangelium není dosud kázáno po celém světě, je třeba vykonat ještě hodně práce. Zaujetí, s jakým pracovali adventní průkopníci, může být pro nás inspirací. Úkol adventistů se týká každého z nás, nikoli pouze kazatelů. Každý z nás by si měl najít svou vlastní cestu, jak předávat dobrou zprávu – evangelium druhým lidem.

Přijal jsi tuto skutečnost za svou? Dobrá zpráva je zaslíbením, ale i varováním. Bůh slibuje, že dá věčný život tomu, kdo se ho bojí, vzdává mu čest a uznává, že je Stvořitelem nebe i země (Zjev 14,7). Zároveň však varuje ty, kdo se ještě jednoznačně nerozhodli pro Krista; přichází totiž „hodina soudu“.

Čti Zjev 14,6-13. Ellen Whiteová na konci svého života napsala: „Když se dívám, co jsme v minulosti prožili, mohu říct jen jedno: ‚Děkujte Bohu!‘ Když se dívám, co Pán udělal, jsem plná úžasu a důvěry v našeho vůdce Ježíše. Nemáme se v budoucnu čeho bát, pokud nezapomeneme, jak nás Pán vedl v minulosti.“

K zamyšlení

- **Čti Zjev 2,7.11.17.26-28; 3,5.12.21. Stojí zato zvítězit?**
- **Ať se v budoucnu stane cokoli, sdílejme živou naději se všemi těmi, kdo očekávali druhý Kristův příchod.**

Uložit

Jako adventisté věříme, že žijeme v době konce a že Kristův příchod se blíží. V tomto smyslu se pokládáme za dědice Williama Millera a milleritského hnutí. Jsme si však vědomi i toho, že Ježíš řekl: „O onom dni a hodině však neví nikdo ...jenom Otec sám“ (Mat 24,36). Nikdo tedy nemůže vypočítat přesnou dobu Ježíšova příchodu.

Přesto je pro nás i dnes důležité to, co bylo důležité pro Millera – totiž „časový řetěz“ v Danielově proroctví, který skončil roku 1844.

Vzhledem k tomu, že nevíme, kdy Ježíš přijde, jsme adventisté – „čekatelé“. A protože čekáme na svého Pána, žijeme životem, který se řídí Ježíšovými pokyny a sliby. Tento způsob života nás naplňuje radostí, vnitřním klidem, smířením, trpělivostí a láskou. Držíme-li se Ježíšových slov, můžeme již dnes okusit alespoň část věčnosti. Šťastný život zde na zemi je sice jen chabým odleskem toho, co nám chce Ježíš darovat při svém druhém příchodu, stačí však k tomu, abychom mohli toužebně zvolat: „Přijď, Pane Ježíši!“

Otázky k diskuzi

1. **Studovali jste na schůzkách mládeže knihu „Stále věříme“ od R. S. Folkenberga?**
2. **Dokážeš stručně popsat, jakým zklamáním prošli Jan Hus, Jeroným Pražský, Jan Ámos Komenský, členové Jednoty bratrské aj.?**
3. **Bratr Dr. H. K. LaRondelle řekl: „Pokud neznáme dobře dějiny církve a dějiny učení a nevyvodíme z nich pro sebe ponaučení, jsme odsouzeni k tomu, že budeme opakovat chyby minulosti.“**

Pro mně nové: _____

_____

Neporozuměl jsem: _____

Moje rozhodnutí: _____

_____

_____